

## Emperyalizme ve gericiliğe karşı ilk adım

19 Mayıs 1919 - 19 Mayıs 1980

# Bağımsızlık ve demokrasisi meşalesi sönmeyecek

### Gençlik ve Spor Bayramı bütün yurttaki törenlerle kutlanıyor

■ DGBF: "Atatürk'e küfredenlere izin var ama Atatürk'un anımına çelenk koymamıza izin yok"

■ Pülümür'de 19 Mayıs Bağımsızlık Gecesine izin verilmedi

HABER MERKEZİ

19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı bütün yurttaki temsilciliklerimizde törenlerle kutlanıyor. Mustafa Kemal Atatürk'ün 19 Mayıs 1919'da Samsun'a çıkışıyla başlayan Kurtuluş Savaşımızın yıldönümü, bu yıl aynı zamanda Atatürk'e karşı başlatılan saldırı kampanyasının da püskürtülmesi mücadelesi anlamını kazandı. Yapılan açıklamalarda Kandil günü mevlit sırasında Atatürk'e hakaret edilmesi kınanarak, bütün halk ve demokrasiden yana güçler Mustafa Kemal'in bağımsızlık ve özgürlükçü tutumunu etrafında birleşmeye çağrıldı.

TIKP'İN AÇIKLAMASI

Türkiye İşçi Köylü Partisi (TIKP) Başkanlık Kurulu bir açıklama yaparak şu görüşleri dile getirdi:

"Bugün 19 Mayıs, Gençlik ve Spor Bayramı gençliğimize kutlu olsun.

"Bugün 19 Mayıs, Mustafa Kemal Atatürk'ün yurdumuzu emperyalistlerden kurtarmak için Anadolu'ya çıktığı gün, bugün, çilek Türkiye halkı, Mustafa Kemal'i bağrına basmış, yedi düvele karşı direniş bayrağını yükseltmiştir.

"Bugün 19 Mayıs, Mustafa Kemal'in bizlere emanet ettiği bağımsızlık yine tehdit altındadır. Emperyalist Rusya, sınırlarımıza askeri yığınak yapmakta, fakat ne Demirel'in ne Ecevit'in kılı kırkdamamaktadır. Demirel hükümeti, halkı baskı yaparak dış tehlikenin unutulmasına hizmet etmektedir. Ecevit ise, yumuşama hayallerini de "Rusya'ya güvenme" tutumunu da sürdürerek Sovyetlerin saldırı emellerinin örtbas edilmesini sağlamaktadır.

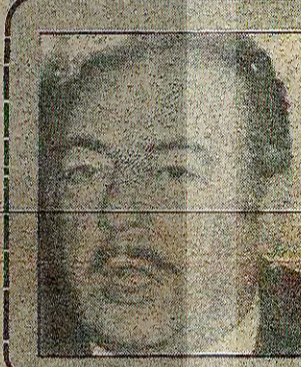
"Bugün 19 Mayıs, Mustafa Kemal'in cumhuriyeti emanet ettiği gençlik baskı ve saldırı altındadır. Anadolu'da birçok lise ve yüksek okul, hükümetin desteğinden yararlanan faşist işgalin altına girmiştir. Gençliğin öğrenim özgürlüğü yokedilmektedir. Mustafa Kemal'in büyük değer verdiği öğretmenler sokak ortalarında öldürülmektedir.

"Bugün 19 Mayıs, Ne acıdır ki, sadece gençlik, öğretmenler ve halk değil, Mustafa Kemal Atatürk de gericiğin, karşı-devrimin saldırı hedefi haline gelmiştir. Gericiлик kara bayrağı sallamaktadır. Atatürk'e yapılan hakaretler, artık TRT'den nakledilmektedir. Aydınlar Ocağı gibi gerici ve karşı-devrim odakları, Atatürk devrimlerine saldırarak cüreti kendilerinde bulabilmektedirler. Cüret bulabilmektedirler çünkü bu toplantılar, bundan önce DTC Fakültesinde Atatürk'ün portresini indiren şimdiki Kültür Bakanlığı Müsteşarı Emin Bilgic'in ve hükümetin himayesinde yapılmaktadır. Bu bakımdan Demirel'in Atatürk'e yapılan saldırıları kınayan ve bu durumda siyasi muarızlarını yıpratmak için yararlanmaya çalışan sözleri samimi değildir. Hem gericiğini besleyip hem de Atatürk'ü sevmek mümkün değildir.

(Devamı Sa. 6 Sü. 1)

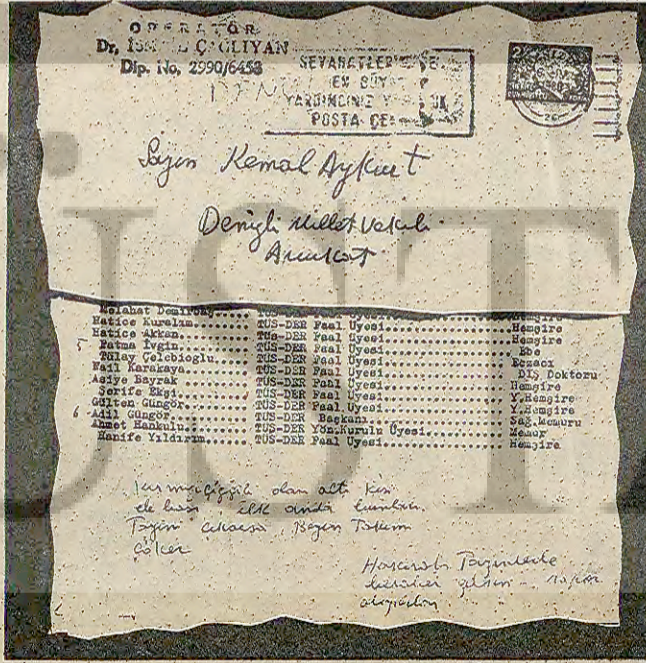


TIKP: «Mustafa Kemal Atatürk'e saldırı kampanyası, hükümetin himayesi altındadır»



Türk-İş Genel Başkanı Denizci, Atatürk'e yapılan saldırıları kınadı

### Denizli Devlet Hastanesi Başhekimisi Çağlayan da kıyım listesi hazırladı



### "Harcırahını gönderin de çabuk sürelim!"

DENİZLİ (ÖZEL)

DENİZLİ Milletvekili Adnan Keskin, Denizli Devlet Hastanesi Başhekimisi Dr. İsmail Çağlayan'ın hazırladığı kıyım listesiyle ilgili Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığından yazılı açıklama istedi.

Başhekim Çağlayan, AP Denizli Milletvekili Kemal Aykurt aracılığıyla hükümetten hastanede çalışan 18 hemşire, teknisyen ebe, sağlık memuru ve doktorun görevlerinden alınmasını istemiş, bazı memurlar hakkında da "bizden, bizden değil" şeklinde görüş belirtmişti. 6 kişinin özellikle ve öncelikle alınmasını isteyen Dr. İsmail Çağlayan ayrıca tayin emirleriyle birlikte harcırahlarının da gönderilmesini talep ediyordu. Dr. İsmail Çağlayan, bu arada, Sağlık Müdürlüğünde memur olarak çalışan bir kişinin de hastane Döner Sermaye Me'sul Saymanlığına gelmek istediğini, yazarak "Bizdendir, destek olun onaylansın" diyordu.

### Partizanlık belgelerini yayınlamaya devam ediyoruz

### Sağlık Bakanlığı bünyesinde fişleme, sürgün ve atama listeleri

BUGÜN Sağlık Bakanlığı bünyesinde AP'nin

yürüttüğü partizanlığı açıklıyoruz.

AP ilçe teşkilatları, hükümetin işbaşına gelmesi ile birlikte harekete geçmiş, diğer kamu kuruluşlarında olduğu gibi, devlet ve sigorta hastanelerinde çalışan doktorlar, hemşireler ve işçiler, çeşitli ilcelerde görev yapan hükümet tabipleri ve bunların emrindeki eczacılar hakkında geniş bir "fişleme" kampanyasına girişmiştir.

Halkın önemli bir problemi olan sağlık sorunları için hiç mesele olmamış. Sayıca zaten yetersiz olan doktorlarımızı, "solcu doktorlar, milliyetçi doktorlar" ya da, "AP teşkilatımıza bağlı eczacılar, aşırı militan eczacılar" gibi ayrımlara tabi tutmuşlar. Bunların yanında, ilk etapta haklarında yeterli bilgi bulunmayan doktorlar hakkında da bilgi edinmek üzere bu kurumlarda çalışan AP'lileri görevlendirdikleri de dikkati çekiyor.

### Devlet ve Sigorta Hastanelerindeki solcu hekimlerin listesi

- Dr. Mehmet Okcuoğlu (Heybeli Sanatoryumunda Asistan)
- Dr. Metin Tamer (Haydarpaşa Numune Hastanesinde müthassis oldu, operatör olarak Adanın Süleymaniye kazasına tayin oldu. orada faal)
- Dr. Alkar Taşar (Haydarpaşa Numune Hastanesinde Şef Muavini)
- Dr. Kemal Parlar (Bakırköy Akıl Hastanesinde Müthassis)
- Dr. Cahit Demirtaş (Heybeliada Sanatoryumunda Nisaiye Müt. ve Baştabip Muavini)
- Dr. Mürşit Koryak (Heybeliada Sanatoryumunda Göğüs Cerrahide. Koşuyolu Göğüs Hastanesine tayini çıktı)
- Dr. Çevik Alp (Heybeliada Sanatoryumunda Göğüs Cerrahisi)
- Dr. İnci Doğu (Heybeliada Sanatoryumunda Göğüs Cerrahisi)
- Dr. Niyazi Üstünoğlu (Yedikule Göğüs Hastahkları Hastanesinde Baştabip Muavini, görevi servisinde çalışır)
- Dr. Sabri Tonguç (Yedikule Göğüs Hastahkları Hastanesinde Baştabip Muavini)
- Dr. Meliha Gülocağ (Yedikule Göğüs Hastahkları Hastanesinde Müthassis Şef faal)
- Dr. Leman Sarıcaşbaşı (Yedikule Göğüs Hastahkları Hastanesinde Bio-kimya Uzmanı)
- Dr. Oğuz Güzelçam (Haydarpaşa Numune Hastanesinde Operatör)
- Dr. Semih Erem (Baltalimanı Kemik Verem Hastanesinde Baştabip)
- Dr. Vartan Engel (Heybeliada Sanatoryumunda Müthassis)
- Sevim Ak (Haydarpaşa Hastanesinde Bio-kimya Asistanı Dev-Genç üyesi)
- Gültekin Kıran (Haydarpaşa Numune Hastanesinde Biyolog Dev-Genç üyesi.)

(Devamı Sa. 6 Sü. 1)

(Devamı sa. 6 sü. 7 de)

### Yarın: Vakıflar ve PTT'de sürgün ve atama listeleri



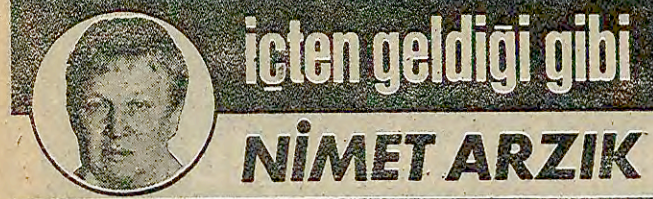
"Suç duyuruları Cumhuriyet Başsavcılığının önünde duruyor"

### Ecevit, mahkemelerin MHP hakkında gecikmeden karar vermesini istedi

LÜTFÜ OFLAZ KAYSERİ'DEN BİLDİRİYOR  
Genel Başkanı Bülent Ecevit dün Kayseri'de partisinin düzenlediği mitingte yaptığı konuşmada MHP ile ilgili suç duyurularının Cumhuriyet Başsavcılığı önünde durduğunu (Devamı Sa. 6 Sü. 5)

■ CHP Genel Başkanı Anayasa değişikliği için kamuoyu oluşturulmak istendiğine dikkat çekti.

■ Ecevit Demirel'in kamu yönetimini komandalara teslim ettiğini söyledi.



## İçten geldiği gibi NİMET ARZIK

### Hikmet Ustanın iki oğlu var

Etlikli, Hikmet Ustanın iki oğlu vardır, biri Hakan, biri Deniz. Kendilerini görmedim. Ara sıra tutuklanırlar. Ara sıra salıverirler. İnsanın başına her şey gelir!...

Mahallede bir kuşun kanadı kırılrsa, nedense onlardan bilinir. Fikirleri, beni ilgilendirmez. İşin neden bu kerteğe vardığını da bilemem. Şunu iyi bilirim ki, karışık zamanlarda, ihbar müessesesi, hiç bir melanet fabrikasının işlemediği gibi işler, harıl harıl!

Hikmet Usta, Nüman Hastanesinde, kalorifer ustasıydı. Bugün Maraş'a mı ne atanmıştır. Oralara işte... Hastadır Hikmet Usta, şimdileyin raporladır.

Eşinin adı da Saadetir. İki oğlundan başka bir kızı da vardır. Saadet hanım.

Adı Saadetir, yani mutuluk, ama mutuluk görmemiştir, çocuklar büyüdükten sonra. Evinin kadimdir.

Hikmet Ustanın adını, Cengiz Gökçek Sağlık Bakanırken ilk kez duymuştum. Gene onu, damdan düşercesine bir yerlere atanmışlardı. Politika, kalorifer teknisyenlerine değin, elini uzattığı için, şaşıma aşamasını çoktan geçirdik.

Gene ihbarlar, celennem makinesi gibi işlemiştir. Kötiye kullanma ithamlarıyla karşı karşıyaydı Hikmet Usta. Belki hakkında düzmece raporlar da vardı. Eğer gerçek rapor olsa, bunca onunla uğraşanlar, onu mahkemeye vermezler miydi, çoktan?

İyi bir organizatör, iyi bir yönetici olan Cengiz Gökçek, bütün lacivert botlarıyla gözümde düşmüştü. Tıpkı eski politika kuruluşların değme abileri gibi. Beni atlatmıştı, gülmüser gülmüser? Anımsıyor musun Cengiz Gökçek?...

...Bugün Hikmet Ustanın telefonundaki ölgün sesini dinleyeydik, seğ de yardım ederdim.

### Yürekli kadınlar

Kenar mahallelerin kadınları yüreklidir. Öyle anlamsız, zurna sesli, kalça kıvrınan, taş bebeklere benzemezler. Yürekli oldukları için de, Etlük Karakoluna varmışlardır, karakolu aydınlatmak için...

Olayı, ayrı ayrı, mahallelerden dinledim. Mahalleli tanklık etmeğe de hazır, şu ana kadar!

Hikmet Usta, bir apartman katında oturur. Komşularıyla arası iyidir. Oğulları, daha bir cezaevlerini azıcık boylayıp çıkarlar. Kalabalıktır cezaevleri. Sıra onlara gelinceye kadar, haklarındaki ihbar nice karakolu olsa, günler geçer, haftalar geçer!

Nitekim, iki oğlundan biri, Deniz Özdemir (Öbürünün adı Hakan'dır), ihbar üzerine cezaevini boylamıştır da, beş buçuk ay sonra bırakılmıştır ancak (Başka anaların derdini duym analar!) Hikmet Ustanın oturduğu apartmandan bir kilometre kadar ötede, otomobil lastikleri yakılmıştı. Hakan Özdemir, arkadaşlarıyla birlikte evlerinin önünde oturuyordu. (Mahallenin kaç kadını konuştu ve hepsi tanklık etmeğe hazır. Erkeklerden çok yürekli kadınlar!)

Deniz Özdemir de, ancak iki saatten beri gözaltında bırakılmıştı. Ana oğul, daha özlem gidememişlerdi. Banyo yakılmıştı. Sevinc küçük evi sarmıştı (hey, yalnız şu bıçak Amerikanca Küçük Eve ağlaştırmam, duygulu yürekli!). Ürkek bir sevinç, e işlemeli yastıklarda geziniyordu.

Birden aşağıdan bir ses güldü: -L'an Deniz.. in aşağı, eşoğluecek... (N'apalım, kullanılan en nazik küfür buydu, bunu seçtim, öbürlerini diyemem. Mahallelerden bir kadın, "Kendimi penceden aşağı atsam geldi o küfürleri duyunca" dedi...)

Bir teğmen işe karıştı: -Gözaltına alabilirsin, ama, küfür etmeğe hakkın yok...

Yakapaça, Deniz Özdemir, Etlük Karakoluna götürüldü! Mahallenin kadınları da peşinden gittiler. Hepsi tanklık ki, lastikler yanarken, Deniz, evinde, sonu gelmeyecek bir özlem gideriyordu. Ürkek, ve uçmağa hazır sevinçler, mütevazi evde gezinirken!

İlk önce kızımı da götürmüşlermiş Hikmet Ustanın. Sonra bırakmışlardı kızı.

Karakolda, tiritir titreyen babaya, sert muameleyi, gene teğmen önlendiği:

-Baba bu... durumu doğal... (Hele! süt emdiğin belli teğmenim!)

Şimdi bütün mahalle, eğer sıkıyönetim çağırırsa, tanklık etmeğe hazır.

Tamam mı?..

-Peki, neden, evinde oturan çocuğu almış götürmüşler.

-Diyorum... artık mahallede, kuşun kanadı kırılrsa, ondan biliyorlar.

Ben hiç bir şeyi savunmuyorum. Büyüklüğümün, kızların elinde bildiri bulduğunda, "O çok iyi çocuk", ne etliye karşı, ne sütlüye" demiyorum. "Benim cici kızımın üstüne bildiri düşmüş, rüzgar savurunca" demiyorum dedikleri gibi... Ama bu olayda, çocuğun suçsuzluğuna bütün mahalleli tank olmağa, resmen hazır, daha çok kadınlardır. Kenar mahallelerin kadınları yürekli olur. Onlar, cırıstın şişirilmiş, tepkisz, kalça kıvrınan taş bebekler değil. Mangal kadar yürekli var...

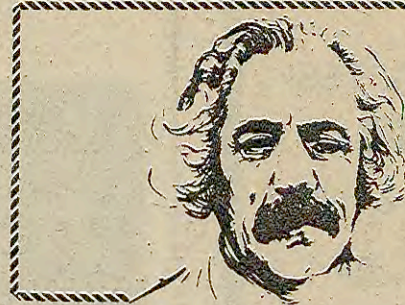
(Mangal gibi yürek dedim de, Kıymet anayı ansıdım birdenbire. Nerdedir? Ne yiğit kadındı, Tuzluca'yın Kıymet anası!)

-Peki neden ille Deniz Özdemir?

-Başka nedenlerden de olabilir. İhbar eden halinde, büyük asaletlerin sövayesi değildir. Kişisel garazi olabilir. Kendi borusunu öttükten ister. Deniz'i, sıkıyönetimin serbest bırakmasını, suçsuz bulup, yüreği kaldırmamıştır. Ne bile-yim ben, vatandaş, vatandaşa karşı o kadar sevgisiz oldu ki, akıl almıyor!...

Bıkmadan yineliyorum. Bu olayda, oğlan, yeni salıverilmişmiş. Sonra kuzum, görevlinin, vatandaşların, anasına atasına küfür etmeğe hakkı var mıdır?.. Var mıdır, yok mudur?.. Geçmiş olsun Saadet anal!..

Bu da geçer!..



## PAZARTESİ DENEMELERİ

İsmet Zeki  
EYUBOĞLU

### DÜŞMEK

ÇOK değişik anlamları vardır bu "düşmek" eyleminin Türkçemizde. Kişinin niteliğini belirlemekten tutun da toplumun özelliğini yansıtan olaylara değin ne varsa girer bu sözcüğün içine. Geçen günü Demirel öfkelenmiş, kızmış köpürmüş bir soru karşısında da "Suçluym bulmak size mi düştü" demiş, Aydınlık'tan bir görevliye. İşte bu konuyu seçmemin nedeni de bu karşılık oldu. Neden kızmış da söylemiş böyle, düşünmemiş mi görevi, bulunduğu yer gereği bu tür konuşmaların sakıncalı olduğunu, insanı dile düşürceğini. Bakın nereden nereye geliyor söz, tartmadan, bilmeden, ırmaktan güğüm doldurdu gibi söylenen söz sonunda dile düşürüyor söyleyeni. Boşuna dememiş ünlü divan ozanı Fuzulî:

"Kim çok olmaksın kılubdur çok azizi hâr söz" diye. Bunun çok yüce kişiyi boşuna konuşmaları, anlamsız sözleri alcağıdır, değersiz kılmaştı anlamına geldiğini bilmeyen çok sanır. Demek insan gelişigüzel konuşmama, söylediği sözün kendisini tartmaya yarayan bir araç olabileceğini de düşünmeli. Düşünmese ne olur diyeceksiniz öyle mi? Ne olacak insan ayağa düşer, boyuna Amerika'nın, Rusya'nın kapısına düşecek değil ya. Kolay mı "Büyük Türkiye"yi kurmak öyle ağıza düşmeden, dile düşmeden, şunun bunun eline eteğine düşmeden.

Bir de "oçağın düşmek" deyimini vardır dilimizde hani. Bunalinca, sıkıncasından yardım istemek, birine sığınmak anlamına gelir. Bizde üç sağcı partinin "İktidar" denen yağlı kuyruğu yalamadan yutmak için birbirleriyle sarmış dolaş oluşturalar, çıkar gereği "Kayseriyye boyanmayı" bile göze alırlar gibi. Oysa Kayseri'nin eşedinden düşen Merzifonlununkini de ve sanır, demişler. Bunda da eşekten düşmenin ne denli uğursuz olduğu sergileniyor.

İnsan bir düşmeye görsün, ne elinden tutan olur, ne yanına gelen. Bundandır "Düşenin yarı olmaz" deyişi halkımızda. Bir toplum gereği bir deyimde dile gelen. Düşenin elinden tutan olmaz da çıkmanın kuyruğuna yapışan çok olur. Böyledir Doğu toplumlarımızın yönetimi ele geçirmek için oynanan oyun, seçim gezilerinde kurban edilen iri kuyruklu, koyun. Evet kesilen koyunların kanında kayıp yüzdürerek karşıya geçenler, istedikleri karaya çıkan-

lar sonra, başkalarının daha kolay boğulmaları için, oturdıkları koltukların çevresinde insan kanından birer deniz yapmaya koyulurlar. Bilmezler koltuktan düşince o kanda boğulacaklarını, tarihin böyle kesin bir yasası olduğunu. Daha açıkçası "Düşürenin sonunda düşeceğini."

Ne istiyor bizim yöneticilerimiz, bütün alımlı çalılımlı konuşmalarıyla, atıp tutmalarıyla şu duvarlardaki yazılardan bile silmeye, bildirmeye güçleri yetmeyenler? Bu sorunun karşılığı bulmak güç değildir. "Seçim namazı" kılarak halkın duygularını sömürenler, düze çıkma ulusumuzda "Konuşma, düş ölüme" demek istiyorlar. Düşmek başkalarının buyruğuna uymak, kendi eliyle seçtiklerinin boyunduruğuna girmek oluyor. Bu durumda, kurban edilip yere düşen koyunların yerini seçmenler alıyor bilmeden. Oysa "öne düşmek" bir de yol göstermek, öncül olmak anlamındadır. Ancak seçim çıkarıcı, oy avcısı bunu bilmiyor, boyuna seçmeni önüne düşürmek istiyor. Günün birinde düşer seçmenin önüne de anlar "önüne düşürmek" deyiminin ne anlama geldiğini.

Ne istiyor bizim yöneticilerimiz, bütün alımlı çalılımlı konuşmalarıyla, atıp tutmalarıyla şu duvarlardaki yazılardan bile silmeye, bildirmeye güçleri yetmeyenler? Bu sorunun karşılığı bulmak güç değildir. "Seçim namazı" kılarak halkın duygularını sömürenler, düze çıkma ulusumuzda "Konuşma, düş ölüme" demek istiyorlar. Düşmek başkalarının buyruğuna uymak, kendi eliyle seçtiklerinin boyunduruğuna girmek oluyor bu durumda, kurban edilip yere düşen koyunların yerini seçmenler alıyor bilmeden. Oysa "öne düşmek" bir de yol göstermek, öncül olmak anlamındadır. Ancak seçim çıkarıcı, oy avcısı bunu bilmiyor, boyuna seçmeni önüne düşürmek istiyor. Günün birinde düşer seçmenin önüne de anlar "önüne düşürmek" deyiminin ne anlama geldiğini.

"Berber saçım ağardı mı, düşer önüne de görsün" atasözü vardır hani. Kendini bilmeyen bir kimsenin geleceğini, yapıp ettiklerinin karşılığına göreceklerini, etüğüni bulacağını bildirir. Neylerin sayın Demirel bu işte de kazançlı çıktı. Berbere gitse bile önüne düşecek nesil var başında, düşse düşse ya başı yere düşer, ya boyu devrilir geri kalmış denem toplumların alınıyalarını belirleyen tarih çizgisi üzerinde. Başkalarının suçlu arama, toplumu tedirgin eden, sonra çıkar çevrelerine baş üstüne yer bulan eli kanlılar bulma yetkisini tanımayan görevlilerin nereye düşeceklerini tarih gösteriyor sayısız örneklerle. Basın görevlileri suçluları aramasın,

bulmasını sakın, o suçluları işledikleri suçların cezasını kendileri gibi düşünmeyenlere çekirmek için ellerinden geleni yapsınlar. Ne demek suçlunun ardına düşmek, üstüne yürümek? Önemli olan suçsuz, "Büyük Türkiye" cambazlarının iç yüzlerini ortaya koyanları suçlamak, dayanılmaz acılara uğratmak, sırmek, sürdürmek, süründürmek değil mi? Ülkemizde demokrasi yok mu, neden isteyen istemediğini vermesin? Bir savaşta binlerce önbirlerce insan ölüyor bir günde de şurda beş ay içinde bin beş yüz kişi ölmüş çok mu? Yapın hesabını ne düşer bir güne, on kişi. Araç çarpışmalarında, taşıt vurumlarında günde elli kişi ölüyor, kimse sesini çıkarmıyor, "nurlu ufuklar"ın aydınlığında günde on kişi öldürülüyor ortada bir birbirine giriyor. Neden ikide bir işi ayağa düşürüyorlar, bütün bunlar "komünist işi".

Neylerin "Allah düşürmesin" demiş eskiler. Halkımız anlamıyor, özellikle "solcular" kandırıyorlar ulusunu. Oysa "biz büyük milletiz", bize yatacak ölmek düşmez, yakışmaz. Yaz sıcağın başında, ilerde kuraklık olabilir yeterince ekin yetiştirebilir. Bunu önlemek için, şimdiden gerekeni yapmalıyız. Gençlerimizin kanlarını verimlidir, besleyicidir, aksınlar ülkenin toprağını sulansınlar, gökten yağmur düşer gibi dökülsün kanları. Neden bu devrimciler, solcular kızıyorlar, köpürüyorlar bilmiyoruz doğrusu. Gençlerimiz birbirlerini öldürüyorlar da dökülen kanları Amerika'ya, Rusya'ya mı akıyor? Yurdumuzun toprağını suluyor, yumaşatıyor, verimli kılıyor. Doğru söylüyor büyüklerimiz, yöneticilerimiz bu konuda. Oysa solcular, komünistler kandırıyor halkımızı boyuna. Bir de şu var ortada: Son günlerde devrimcilerin öldürülmeleri doğaldır. Onlar okumuyor, aydınlanmıyor kimselerdir. Toprağın altı karalıktır, ışıktan-

Demek insan gelişigüzel konuşmama, söylediği sözün kendisini tartmaya yarayan bir araç olabileceğini de düşünmeli. Düşünmese ne olur diyeceksiniz öyle mi? Ne olacak insan ayağa düşer, boyuna Amerika'nın, Rusya'nın kapısına düşecek değil ya. Kolay mı "Büyük Türkiye"yi kurmak. Öyle ağıza düşmeden, dile düşmeden, şunun bunun eline eteğine düşmeden.

dırılması için onlar gereklidir. Sağcılar karanlık, katı kişiler olduğundan toprağı daha karartır, katılaştırır, verimsizleştirir. İşte "Büyük Türkiye"yi yaratma özlemiyle, çabasıyla devrimcilerin öldürülmelerini gerekli, yararlı buluyoruz. Buna karşılık solcular bizim bu yüksek, yurtsever, engin görüşümüzü anlayamıyorlar.

Hani "gönüme düştü" diye bir deyim vardır. Ben de öyle oldum sevgili okuyucu. Kim bilir ne denli yorumsuz, sıkıntısız seni. Neylerin benim de gönüme bu yazdıklarım, sana sunduklarım düşü. Bak yeterince akım (ceryan) yok evlerimiz aydınlanıyor, ışık sağlayan göllerin suları azalmış, topraklar susuzluğtan kurumuş. İyisi mi akın gençlerin kanları, yurdumuzun aydınlanması için kalkınmasını, bolluğa, mutluluğa kavuşmasını isteyenler öldürsün, kanlarından yararlan-sın büyüklerimiz. Sonra onların kanlarıyla sulanan topraklar üzerinde yetişen bol çaylarda sağcılar otlasınlar, ağnanıp yuvurlansınlar boyuna.

Bunları alay olsun diye yazmadım, içinde yaşadığımız dönemin sorunlarımızın hangi anlayış ortamında bulduklarını, en önemli konulara bile ne denli sorumsuz, çıkarıcı, ulusa saygısız olduklarını göstermek için karalamadım. Bir ülkenin başbakanı yargı örgütlerinin, yetkililerin elinden çıkan kesin belgeler, kanıtlar karşısında toplumu kuşkuyla düşürücü konuşmalara yönelirse, o ülkede, başboşluk, düzensizlik, güvensizlik var demektir. Dökülen kan karşısında "Bendense üzülürüm, sarılırm. Benden de değilse sığağında ısırırım" diyebilen, davranışlarıyla böyle düşündüğünü sezdiren kimselerin yönetimi altında bulunan toplumlarda sarıntı, kargaşa önlenemez. Büyüklük, "devlet adabı" başkalarına, kendi gibi düşünmeyenleri kaygılandıracak davranışlardan kaçınmayı gerektirir. Bizdeyse bunun büsbütün tersi yapılmakta, "devlet adamı" denince sözü sözüne, özü özüne uymayan, utanmazlığı aktöre kuralı, tutarsızlığı başarı aracı diye gösteren kimseler anlatılmaktadır. Hırsızdan, soyguncudan, eli kanlıdan yardım uman onları koruyan, suçluyu suçsuz, suçsuzu suçlu göstermeye yarıma ilkesi edilen, eski tulumbacı ağızyla konuşmayı erdem sayan kişilerden ne kendilerine, ne de ulusa yarar gelir.

## Geçtiğimiz Hafta

### Batur adaylıktan çekildi

Cumhurbaşkanlığı seçiminin kilitlenmesi ve kısa vadede bir çözüm görülmemesi ile ilgili tartışmalar sürerken, CHP Grubu tarafından Cumhurbaşkanlığına aday gösterilen Hava Kuvvetleri eski Komutanı Muhsin Batur adaylıktan çekildiğini açıkladı. Genelkurmay Başkanı Orgeneral Kenan Evren'in NATO toplantısından dönüşte, "Cumhurbaşkanı seçiminin zamanı gelmiş de geçmiştir artık, buna bir çözüm bulunması gerekir" şeklindeki sözlerine de alndığını belirten Batur'dan sonra CHP'nin yeni adayı ve tavır salı günü belli olacak. AP'nin adayı Sadettin Bilgiç'in adaylığını sürdürdüğünü söylemesi ve AP'nin tutumunda yeni bir değişikliğin olmayacağı, Cumhurbaşkanlığı seçiminde kısa vadede önemli gelişmelerin beklenmemesi neden oluyor.

KAHRAMANMARAŞ DA VASINDA 266

### SANIĞIN İDAMI İSTENDİ

Yüzlerce yurttaşın ölümüyle sonuçlanan Kahramanmaraş katliamı nedeniyle Sıkıyönetim Mahkemesinde açılan davada esas hakkındaki mütaalayı okuyan Askeri Savcı, olayların hükümete karşı silahlı isyan niteliğinde olduğunu belirterek 266 sanık hakkında idam cezası istedi. İdam cezası istenilen arasında MHP İ yöneticisi Hasan Balcı, davanın bir numaralı sanığı Ökkeş Kenger, halen firarda bulunan Yunus İhan ve Motorcu Hoca diye bilinen Mahmut Doğan adı tanınmış MHP'liler bulunuyor. Kahramanmaraş davasında esas hakkındaki görüşlerini açıklayan müdahil avukatlar da adaletin MHP'nin mahkum edilmesiyle sağlanacağını belirttiler.

### TEP KAPATILDI

Türkiye Emekçi Partisi programında, ülkemizde gayri müslim azınlıklar dışında azınlıklar bulunduğu izlenimini verecek hükümler içerdiği iddiasıyla kapatıldı. 12 Mart döneminde Türkiye İşçi Partisi ve Milli Nizam Partisinin kapatılmasından sonra TEP'in de Anayasa Mahkemesince kapatılması, Türkiye'de siyasi partilerin kapatılması çığırının yeniden açılması çalışmaları şeklinde yorumlandı. TEP'in kapatılması çeşitli demokratik kuruluşlarca kınandı.

### ŞEKERE YNE ZAM

Bakanlar Kurulu perşembe günü bütün Türkiye'de şeker satışlarını durdurarak şekerine yeni bir zam yapacağını bildirdi. Bundan kısa bir süre önce bizzat Bakan ve Türkiye Şeker Fabrikaları Genel Müdürü tarafından yapılan "Şekere zam yok" açıklamaları, AP'li bakanların artık yalan söylemeyi bir alışkanlık haline getirdiklerini bir kere daha gösterdi.

### ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİ TARTIŞMALARI YNE GÜNDEMDE

Tercüman gazetesinin İstanbul'da düzenlediği Anayasa Seminerinden sonra, Kontenjan Senatörü Adnan Başer Kafaoğlu ve SBF Öğretim Üyesi Prof. Aydın Yalçın geçtiğimiz hafta bir basın toplantısı düzenleyerek Anayasa değişikliği önerisini tekrarladılar.

Bu arada, başkanlığında Celal Bayar'ın getirildiği 14 Mayıs Vakfı adı altında kurulan ve 27 Mayıs Anayasasını değiştirmeyi amaçladığı belirtilen girişimlerde bulunulması ve çevrelerin Anayasa değişikliği konusundaki ısrarlarını göstermesi bakımından önemli gelişmelerdi.

### THY GREVİ BİTTİ

Türk Hava Yollarında 83 gündür devam eden grev geçtiğimiz hafta sona erdi. THY de anlaşma sağlanmasında grevin sona ermesinde rağmen çalışanlar, sözleşmeyle sağlanan yüzde 65'lik ücret artışının bugünkü hayat şartlarında çok düşük olduğunu belirterek sonuçtan memnun kalmadılar.

## HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIKIR

## Türkiye halkının milli birlik ve bağımsızlık günü: 19 Mayıs

19 Mayıs Türkiye halkının milli birlik ve bağımsızlık günüdür. 1918 yılında imzalanan Mondros Mütarekesi ile birlikte emperyalistler yurdumuzu işgal kararı aldılar. O dönemde Osmanlı sultanları, bugünkü iktidar partileri

### İSTANBUL

### Kaç yere başvurduysam iş bulamadım

Askerden döneli 2 yıl oldu. İstanbul'da bir lokantada garsonluk yapıyorum. Birkaç devlet daireesine başvurduğum. Maalesef bir netice alamadım. Adamımız olmadığı için (AP'den) başvurduğumuz yerler çürük çıktı.

Bir de polis olmak için denedim. 200 lira kadar masraf yaptım. Dosyalarımı hazırladım 9 Nisan günü imtihana girdim. 96 kişiden yalnız 8 kişi kazandı. Bir memur arkadaş bizzat söyledi de inanmamıştım. Kazananların 8'i de AP'nin adamları oldukları için kazanmışlar.

nasil yurdumuzu ABD ve Rusya'ya peşkeş çekiyorlarsa, onlarda o günkü emperyalistlere yurdu peşkeş çekmişlerdir. Bunun üzerine milli birlik ve bağımsızlık duygularıyla harekete geçen Kuvayı Milliye büyük önder Mustafa Kemal'in Samsun'a çıkması ile birlikte bağımsızlık mücadelesine ve emperyalistlerle işbirliği Osmanlı feodallerine karşı kurtuluş savaşına başladılar. 19 Mayıs bu nedenle başlangıçtır.

Düşman çizmeleri altında yaşamaktansa mücadele ederek ölmek daha iyidir diyen Türkiye halkı bugün de 19 Mayıs'ın bağımsızlık duyguları ile günümüz emperyalist ülkeleri olan ABD ve Rusya'ya karşı mücadele etmektedir.

Ve bugün Türkiye halkı 1960'larda demokrasi düşmanlarını sanık sandalyesine oturarak gereken dersi verdikleri gibi günümüz diktatörlük havarilerine karşı da gereken dersi verecektir. Bundan kimsenin şüphesi olmasın. Çünkü tarih gerçekleri ispatlamıştır.

Yaşasın 19 Mayıs'ın bağımsızlık ruhu.

### AYDIN

### Germencik'te de kıyımlar sürüyor

Partizanlık ve sürgünler devam etmekte. Hem de sendikali olan işçileri tertibe getirerek sürgün ediyorlar. Aydın'ın Germencik ilçesine bağlı Ortaklar nahiyesinde olan Ortaklar Lisesindeki öğretmenleri, işçileri ve memurları önce okula getirmek istedikleri, bunu başaramayınca da sürgün ettiler. Buradaki öğretmen, memur ve işçileri sürgünden sonra yerine MHP yanlılarını getirip verleştirtiler. Okula yeni atanan MHP yanlısı müdür geldiğinden bu yana kargaşa başladı.

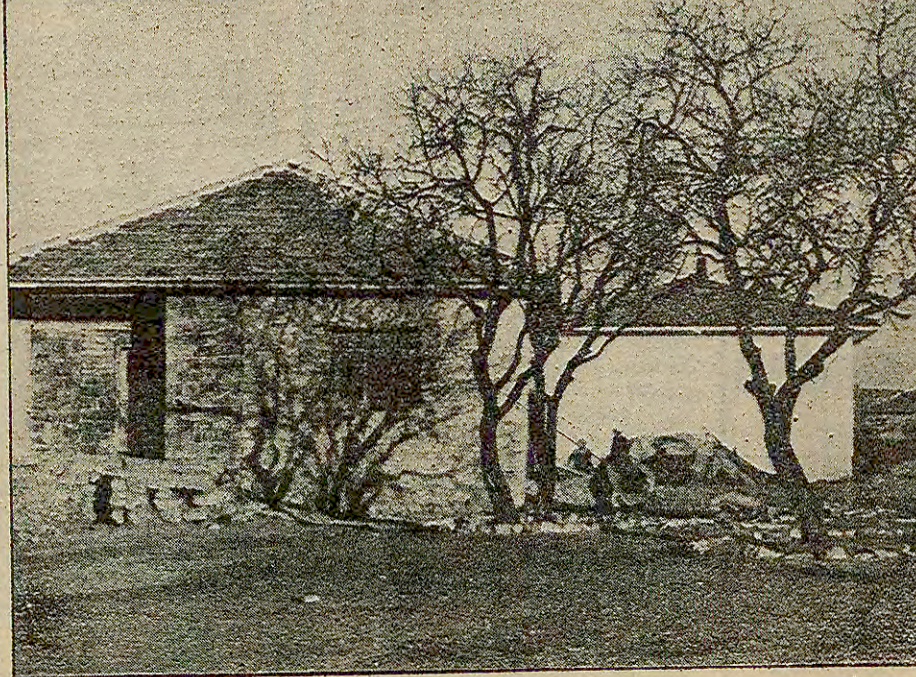
MHP, Ükü Yolu Demeği burada kurulur kurulmaz okul mü-

dürünün kapısına bir bomba patlatıldı. Bu patlama olayını okulda çalışan işçi ve memurları üzerine yaktılar. Olay üzerine okuldaki işçi ve memurlar gözaltına alındı. İki gecelik bir gözaltından sonra mahkemeye çıkartıldılar. Savcılık işçi ve memurları suçsuz görederek serbest bıraktı. Bu sefer müdür okulda çalışan bu işçi ve memurları sürgün etti.

Yeni atamalardan sonra okulda huzursuzluk başladı. Doğru dürüst bir şekilde öğrencilere ders vermiyorlar. Okulu genellikle tatil ediyorlar.

Bir Okuyucu

## Okullar kapanıyor ama hâlâ elini uzatan yok



Karabedirler Ortakulu

1979/1980 öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığının emri ile Denizli Milli Eğitim Müdürlüğü'nün 6/9/1979 tarih ve 71982 sayılı emirleri ile Karabedirler köyünde (Çivril) sekiz yıl (ilk-okul) deneme ortaokulu açıldı.

Her yıl ortalama 35'in üzerinde ilkokul mezunu veren Karabedirler köyüleri, köylerine ortaokul açılma kararını sevince karşıladılar. Ancak eğitim-öğretim yapacak bir binalar yoktu. Ortaokul için ilkokulun bahçesinde bulunan virane öğretmen odası onararak hizmete sokmayı uygun buldular.

Köyü-öğretmen işbirliği ile eski öğretmen evinin onarımına başlandı. Köylülerin fedakarca katkıları ile binanın üstü yenilendi. Duvarlar yıkılıp yeniden yapıldı. Nihayet iki sınıf, küçük bir öğretmen odası ve dar bir salon ile bina biraz düzene sokuldu.

Bu işler yapılırken köylülerin olanakları ile 58-130 Türk lirası harcama yapıldı. Ama son yapılan zam ve enflasyon okulun yapımını aksattı. Hele köylülerin tutunulmasını para etmemesi parasal yönü iyice etkiledi. Onarımın ve okulun tam hizmete girmesi için daha çok paraya gereksinim vardı. O da köyde kalmamıştı. Elinde avucunda ne varsa vermiş, gücü kalmamıştı. Okulun ara ve tahtası ilkokulun eskilerinden karşılanıyordu. Köylüler kendilerini ancak bu kadar oldular, devlet babasının elini uzatmasını bekliyor. Okullar kapanıyor, ama uzanan el hâlâ yok.

Mahmut PAK

## Hükümet 15 günde beş grev erteledi

Demirel hükümetinin, iktidara geldiğinden bu yana ertelediği grevlerin sayısı 13'ü buldu.

**İŞÇİ SERVİSİ**  
DEMİREL hükümetinin iktidara geldiğinden bu yana ertelediği grev sayısı 13'ü buldu. Özellikle son günlerde grev erteleme kararlarının yoğunlaştığı görüldü. Demirel hükümeti son onbeş gün içinde aldığı beş erteleme kararı ile, son yılların grev erteleme rekorunu kırmış oldu.

**ERTELENEN GREVLER**  
Hükümetin ertelediği grevlerin petro-kimya ve metal işkollarında yoğunlaştığı görüldü.

Milli güvenlik ve halk sağlığı gerekçeleri ile ertelenen grevler konusunda ilgili sendikaların Danıştay'a yaptıkları başvurular da genellikle reddedildi. Son olarak Gıda-İş Sendikasının Marsa'daki grev erteleme istemi iptali için Danıştay'a yaptığı başvuru da reddedildi. Danıştay, Bakanlar Kurulunun Marsa grevini memleket sağlığı gerekçesi ile erteleme hakkı buldu. Öte yandan, MESS grevinde bulunan Tekfen ve Simko fabrikalarındaki grevler konusunda Danıştay'a yapılan başvurular da reddedildi.

**BAKANLAR KURULUNUN MÜDAHALESİ**

Hükümetin grev erteleme kararlarının yoğunlaşması üzerine, Bakanlar Kurulunun grev erteleme yetkisinin Anayasa ile güvence altına alınan grev hakkı ile çeliştiği (Devamı Sa. 6 Sü.4)

### MHP'liler Genç'te TİKP binasına saldırdı

**DIYARBAKIR (ÖZEL)**  
TÜRKİYE İŞÇİ KÖYLÜ PARTİSİNİN Bingöl Genç İlçe binası MHP'lilerin saldırısına uğradı. Olaylar nedeniyle 7 TİKP taraftarı gözaltına alındı.

Bingöl'ün Genç ilçesinde 15 Mayıs akşamı, MHP'nin komandoları TİKP İlçe Örgütü binasına ve içeride oturan devrimcilere karşı toplu bir saldırıya giriştiler. Devrimcilerin karşı çıkması üzerine çıkan olayda bir MHP'li ayağandan yaralandı.

Devrimcilerin karşı koyması üzerine MHP'li saldırıya giren olay yerinden dağılmak zorunda kaldılar. MHP'li komandolar olay günü Parti binasının bitişikindeki bir kahvehaneye toplandılar. Komandoların başını Zikre Aşiretine mensup MHP'li Muzaffer Danışık'ın çektiği bildiriliyor. Öte yandan polisler içinde çıkan olaylar üzerine, ilçesinde TİKP Genç İlçe Yöneticisi Masum Taş'ın da bulunduğu 7 Parti taraftarını gözaltına alması tepkiyle karşılandı.

### Çin başarılı bir füze denemesi yaptı

**PEKİN**  
ÇİN'in, kıtalararası bir füze-yi başarıyla denediği açıklandı. Kıtalararası füzenin hangi noktadan fırlatıldığı belirtilmemekle beraber, Wellington'dan yapılan açıklamada fırlatma üssünün Lob Nor bölgesinde bulunduğu kaydedildi.

Füzenin menzilin 9 bin 500 kilometre olduğu bildiriliyor. Çin, daha önce, füze denemesinin 12 Mayıs-10 Haziran tarihleri arasında yapılacağını, hedefin çevresinde Çin uçakları ve savaş gemilerinin bulunacağını açıklamıştı. Hedefin çevresinde, Yeni Herbid, Saoma ve Salomon adaları yer alıyor.

### Lübnan, İsrail'i Güvenlik Konseyine şikayet etti

**BEYRUT**  
İSRAIL topçu birlikleri ve savaş gemilerinin Güney Lübnan'daki saldırı sürerken, Lübnan hükümeti İsrail'i, BM Güvenlik Konseyine şikayet etti.

Batılı ajansların bildirdiğine göre İsrail askerleri Güney Lübnan kıyılarını top ateşine tutuyor. Filistinli ve solu Lübnanlıların bulunduğu yerlere yapılan saldırıya, İsrail yanlısı Saad Haddad kuvvetleri de katılıyor.

Bu arada El Halil (Hebron) kentinde sokağa çıkma yasağı sürüyor. Bölgedeki kaynaklar İsrail askerlerinin halka yoğun bir baskı uyguladığını belirtiyorlar. Öte yandan Lübnan hükümeti, İsrail'in son saldırısı üzerine, İsrail'i, BM Güvenlik Konseyine şikayet etti. Güvenlik Konseyinin kısa zamanda toplanarak konuyu görüşmesi bekleniyor.

### Hükümetin ertelediği grevler

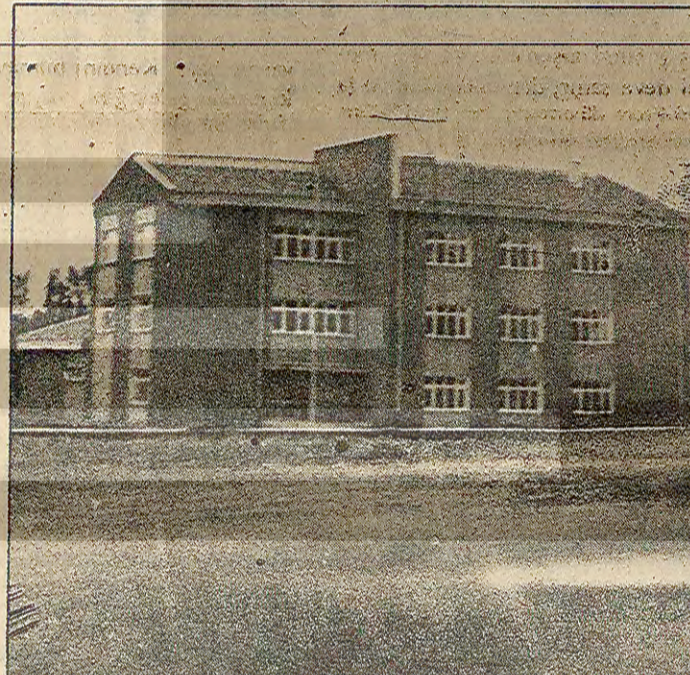
SENDİKA	İŞYERİ	TARİH
DISK-Keramik-İş	Adana Çimento	26.11.1979
Türk-İş-Çimse-İş	Mardin Çimento	26.11.1979
Türk-İş-Tek Gıda-İş	Eskişehir Fırımları	25.1.1980
Türk-İş-Hava-İş	THY	25.1.1980
Türk-İş-Petrol-İş	Akdeniz Gübre	25.1.1980
Ekmeç-İş	Sakarya Fırımları	21.3.1980
DISK-Maden-İş	Tekfen	22.1.1980
DISK-Maden-İş	Bastas	22.1.1980
DISK-Gıda-İş	Marsa	2.5.1980
DISK-Maden-İş	Simko	5.5.1980
DISK-Petkim-İş	Fako	15.5.1980
DISK-Petkim-İş	Abfar	15.5.1980
DISK-Petkim-İş	Pfizer	15.5.1980

## Demirel'in Valisi Ünsal'ın Kayserisi

Hamdullah Yanık  
2

# Kayseri'yi kan denizine çevirenler hesap verecek!

## İşte Kayseri'deki işkence yuvası



### İşkencecilerin arasında Pol-Bir'li polisler var

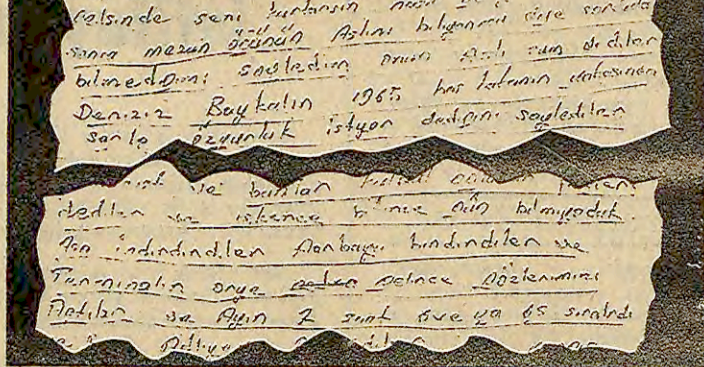
**KAYSERİ (ÖZEL)**  
KAYSERİ'de halka yapılan işkencelerin "Yuva" denilen yerden gerçekleştirildiği saptandı. Halk arasında "Yuva" olarak tanınan binanın Bölge Trafik Müdürlüğüne ait olduğu bildirildi. Şehir dışındaki binada halka işkence yapılanlarında Pol-Bir'li polisler bulunuyor.

"Yuva"da işkence gören yurttaşlar gözlen bağ olarak götürülüyorlardı. Bu nedenle bir süre binanın yeri tespit edilememişti. Gerçek dışı iddialarla yurttaşların gözaltına alan Pol-Bir'li polisler hayali suçları kabul ettirmek için işkence yapıyorlardı. Gözaltına alınan yurttaşlara işkence yapıldığı raporlarla tespit edilmişti.

İşkence yapan polislerin adları şöyle: Niyazi Yılmaz, Ahmet Uzunoglu ve Okkeş Bursa. Okkeş Bursa, MİSK'in mitingi sırasında bildiriliğinden görülmüştü.

Niyazi Yılmaz, Ahmet Uzunoglu ve Okkeş Bursa'nın üçü bir üm halinde çalıştıkları ve Valilik tarafından görevlendirildikleri öğrenildi.

Pol-Bir-Ankara Subesi eski Başkanı olan Niyazi Yılmaz "Baba", Ahmet Uzunoglu "Papaz" lakabıyla tanınıyor.



### İşkence ettikleri yurttaş Ziya Müezzinoğlu'nun Rum olduğunu söylemişler

3 Mayıs 1980 günü gözaltına alınan yurttaş "Yuva" denilen binada işkence yapan Pol-Bir'li polisler CHP Kayseri Senatörü Ziya Müezzinoğlu'nun Rum olduğunu söylemişler. İrçliklerini gizlemeye gerek duymamışlar. Polisler işkence gören yurttaş "Kulkuloğlu'nun piçi" diye hitap ediyor. CHP İl Başkanı Kulkuloğlu ise bu olaydan kısa bir süre sonra pusuya düşürülmüş katediliyor.

CHP İl Başkanı Kulkuloğlu'nun cenaze töreninde Ülkü Yolu Demeginin üstündeki bir komando bağıyordu. "Ben öldürdüm". Polisler seyrediyordu. Halk yakalamak için ileri atılınca, nam-lular halka dönüyordu.

Evi taranarak beş yaşında oğlu öldürülen Çeşki Lise Müdürü em-niyete götürüp işkence yapan polisler hâlâ görev başında.

**KAHVEDE** beklerken, yasalarda oturan bir öğretmenle tanışıyor. Üzün bir hat vardı. Yüzünden derli olduğu hemen görülmüyordu. Yaşı 40'tu. Yanındaki arkadaş, Hürşit Aydın'ın da işkence gördüğünü söylüyor. Bunun üzerine hemen sormaya başladım.

Nasıl oldu? Ne yaptılar? Niçin gözaltına aldılar?

Önce cevap vermek istemiyor. Belki çekindi, belki de gereksiz gördü anlatmayı. Sonunda derdini dökmeye başladı. Bir sigara yaktı, bir tane de bana verdi. Çevremizde 7-8 kişi toplandı. Dinlemeye başladılar. Hürşit Hocanın anlatmasını Hürşit Aydın'ın anlatmasını dinledik. Yeni hükümet döneminde görevinden alınmıştı. Birkaç ay boş gezmiş. Şimdi başka bir işte çalışıyor. Yıllarını öğretilenlikten, çok sevdiği öğrencilerinden uzaklaştırmıştı. En çok bu dokunuyordu kendisine. Öğrencileri arasında ayırım yapmamıştı. Aynı görüşteki öğrenciler aynı okulda okuyordu. Oysa şimdi öyle değildi.

Hürşit Hoca çok sevdiği Deniz'i daha beş yaşındayken kaybetmiş. Cinayet mangaları Deniz'i bir gece alıp götürmüşler. 15 gün sonra eve polis gelmiş. "Deniz'in katillerini yakaladık" demişler. Sevmişler biraz. Katiller yakalanamamıştı şimdiye kadar. Nasıl olduysa bu kez yakalanmıştı.

Kapıyı açtı, 20 yıllık öğretmen. Sevinçli haberi getirenler alelacele içeriye daldılar. Evin içi bir anda halleç pamuğuna dönmüştü. İnci keş etmiyorlardı ev. Daha önce de Deniz'i kaybetmişti gece aramıştı. Yoktu bir şey evinde. Ama "yasak yayın" vardı. Cinayet işleyen bu yayınlardı. Deniz'i kursunlayanlar da bu yayınlardı.

Komisere seninle görüşmek istiyor dediler. Evden dışarı çıktılar, görünmesin diye gözlerini bağladılar. Bilimgey bir yere gidiyorlardı, şimdiki.

Gidecekleri yere gelmişlerdi. Gözlerinin bağlanmasına gerek kalmamıştı. Karşındakilere baktı. Kinle bakıyorlardı kendisine. Biraz sonra sorgu başlamıştı.

Hangi örgütensin?  
İşkenderün'deki üç polisi sen öldürmüşsün.

Çok garip gelmişti bu sorular. Kendisi üç polisi öldürmekle suçlanıyordu. Çok ağır bir suçtu bu. Cevap verememişti, "hayır" ve "yok" lar cevap sayılmıyordu. "Evet" demek gerekiyordu. Ama yapmadığı bir şey neydi "evet" diyebilirdi?

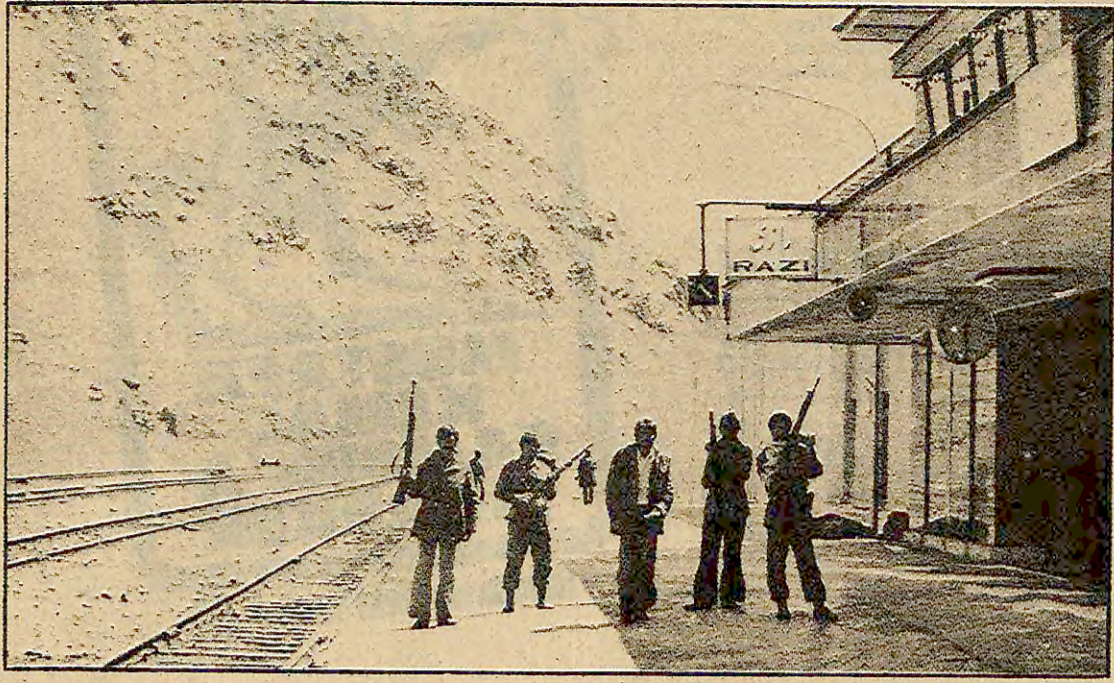
İşkencecilerden sonra gözüm bağı olarak aynı bina içerisinde bir odaya götürüldüm. Üç gün gözlerim bağı olarak yattım. Sonra beni hükümet konağının yakınlarında arabayla getirip bıraktılar. Savcılığa gittim ve işkence gördüğüme dair rapor aldım.

Hürşit Aydın böyle anlatıyordu, kendisine yapılanlar. Evi taranmış, beş yaşındaki oğlunu

### Kayseri'nin iki mahallesinde göç başladı

**KAYSERİ (ÖZEL)**  
KAYSERİ'DE artan olaylar nedeniyle Yeşilevler ve Beşparmak mahallelerinde göç başladı. Gerek güvenlik kuvvetlerinin halka yaptıkları baskılar, gerek MHP'li komandoların saldırıları halkı tedirgin etti. Sık sık evleri kursunlanan vatandaşların Kayseri'den ayrılmayı tercih ettikleri bildirildi.

Öte yandan Yeşilevler Mahallesi'nde halka saldıran komandoların çoğunun dışardan geldiği belirtildi. Yurttaşların evlerini kursunlayan ve saldırlara katılan komandoların isimleri şöyle: Mehmet Gültekin, Yücel ÖZ, Mehmet Koç, Ömer Kaya, Abidin Gülmez, Ahmet Aşkın ve soyadı öğrenilemeyen Celalettin.



Kürt peşmergeleri İran'daki Razi tren istasyonunu ellerine geçirdi. Çevredeki tepelere makineli tüfek ve toplar yerleştiren Kürt peşmergeleri ayrıca Sinar köprüsünü de denetliyorlar. Yarın bitcek ateşhesten sonra yeni büyük çatışmaların çıkması muhtemel. (Fotoğraf: AYDINLIK)

Sınırlarımızdaki gerginlik üzerine askeri önlemler alındı

## İran Kürt bölgesinde her an büyük çatışmalar bekleniyor

AET, 4 Kasım 1979'dan bu yana imzalanan anlaşmalar çerçevesinde İran'a yaptırım uygulamayı benimsedi.

ABD'nin İran'da gizlice 20 uçak pisti yaptığını bildirdi.

SEBAP KARADEMİR (İRAN/RAZI)

İRAN hükümeti kuvvetleriyle, Kürt peşmergeleri arasındaki gerginlik ve küçük çarpışmaların giderek büyük çarpışmalara dönüşeceği gözleniyor. Tahran Radyosu son 14 gün içinde 62 askerini öldürdü, 78'inin yaralandığını, iki helikopterin de düşürüldüğünü duyurdu.

Kürt Radyosu ise üç permergeyi şehit verdiklerini, 12 kişinin de yaralandığını bildirdi.

İran hükümeti, Türkiye sınırında yer alan ve Kotor deresinden başlayarak Özalp ve Mura diye sınırlı boyundaki Kürt köylerine bu ayın sonuna kadar süre tanıdı. Bu köyler, Selesor, Belesor, Elekent, Kuşaklı, Beleban, Çekmezler, Kerekuş, Tovre, Kızılağaç, Köşk, Berjik'tir.

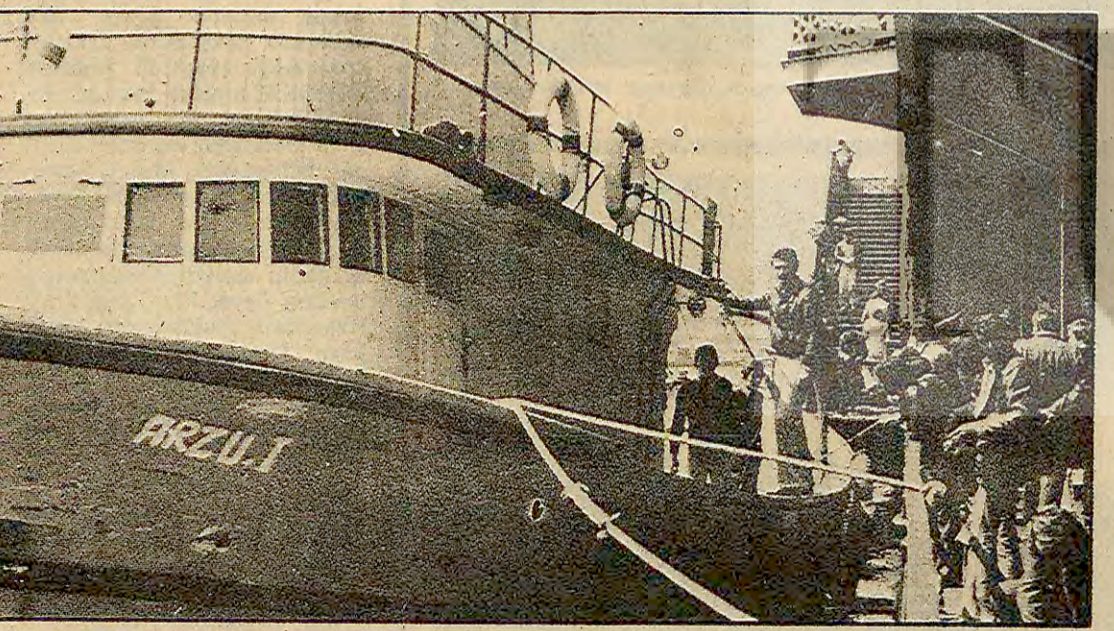
Öte yandan bir haftadır ateşkes anlaşmasına uyan Kotor bölgesindeki Kürtlerin liderliğinde Senar Givali geldi. Senar Givali üç bin silahlı permergeyle Razi istasyonuna gelerek, çevredeki tepelere makineli tüfekler ve toplar yerleştirdi.

Kotor'daki "Sinar" köprüsü ise peşmergelerin çevre ve sınırlı durumda. Kuşatmanın içindeki hükümet askerlerine 8 günden beri yardım gelmiyor. (Devamı Sa. 6 Sü.6)



### İnşaat için hafriyat yapılırken bitişik mağaza çöktü

**KADIKÖY** Altıyol'da yapılmakta olan bir hafriyat sırasında inşaata bitişik mağaza çöktü. Televizyon, radyo, çamaşır makinesi gibi elektrikli ve eşyaları satan mağazada ölen veya yaralanan olmadı. Ancak milyonlarca lira değerindeki mallar çöküntü altında kaldı.



İstanbul 5. Şube Müdürlüğü Deniz Ekibine bağlı devriye botunun Boğazın Karadeniz çıkışı açıklarında şüpheli durdurulmuş Mariboro ele geçirildi. Fotoğrafta Galata Köprüsüne bağlanan Arzu-1 adlı motor ve yakalanan Mariboro kolileri görülmüyor. (Fotoğraf: AYDINLIK)

## 27 milyon değerinde kaçak sigara ele geçirildi

**TAYFUR KUTLAY**

İSTANBUL 5. Şube Müdürlüğüne bağlı Deniz Polisi Ekipleri önceki gece Boğazın Karadeniz çıkışından 5 mil açlıkta Arzu-1 dli motorda yaptıkları aramada piyasa değeri 27 milyon lira olan 276 bin paket Marlboro sigarası ele geçirdi.

Olay ilgili olarak Arzu-1 motorundaki Arslan Raşit Yavaş ve Mahmut Yavaş adlı şahıslar 5. Şube Müdürlüğüne getirilerek gözaltına alındı.

İstanbul 5. Şube Müdürlüğüne yapılan açıklamada soruşturmanın sürdürüldüğü ve diğer şebeke elemanlarının da yakalanması için aramalara devam edildiği bildirildi.



## örse çekic

Gülay Göktürk

### Bir aylık süre dolarken

Bir ay dediğin ne ki? İşte kuş gibi uçtu gitti. Türk-İş'in hükümete tanıdığı süre, Demirel daha kılıcı kırıpratmadan bitirdi.

Ne yapın Başbakan, bu bir ay içinde nafle turlardan vakit bulup da bir türlü şu sosyal içerikli yasalara eğilemedi. Asgari geçim indirimini Meclise getirmeye, işçilerin biriken kıdem tazminatlarını ödemeye fırsat bulamadı ama, Maliye Bakanlığının bir tebliği ile tazminatları yarıya indirmeyi, THY grevini de "fibretilik" bir şekilde bitirmeyi ihmal etmedi. Beklenen yasa tasarılarının gündeme gelmesini Cumhurbaşkanlığı turları ile önleyip "acil" tedbirlerini de tebliğlerle halledip Meclis tatilini getirdi.

Şimdi Türk-İş Yönetim Kurulu olağanüstü toplantıya çağrılacak ve son bir ayın muhasebesi yapıldıktan sonra eylem kararı üzerinde tartışılacak.

Merak ediyoruz, bu son ayın tecrübesinden sonra, acaba Türk-İş üst yönetimi yine "Ne yapın adamcağız, parlamento çalışmıyor ki" deyip yeni bir süre mi tanyacak? Yoksa artık boş gerekçelerle avunmayı bir yana bırakıp, bu saldırıları geri letmek için bir çare mi arayacak?

\*\*\*

Geçtiğimiz Yönetim Kurulu toplantısında, Türk-İş'in hükümeti güçlü bir eylemle uyarması önerisine karşı çıkanlar şöyle diyorlardı:

"Ne yani, biz de DİSK'in yolundan mı gideceğiz?", "Türk-İş'i anarşi içine mi sokacağız?", "İşçiyi sokağa döküp meselerimizi orada mı çözmeye çalışacağız?"

Sanızı aynı gerekçeler, bu Yönetim Kurulu toplantısında yine öne sürülecektir. Bazı sendikacılar, revizyonizmi ve macedralığı bir kere daha Türk-İş'in uzlaşmacılığının kılıfı haline getirmeye çalışacaklardır.

Bu yüzden bu fikirlere karşı mücadele, önemli bir meseledir.

Türk-İş'in mücadelecisi bir tutum almasına bu gerekçelerle karşı çıkanlara şunu söylemek gerekir: "Hayır. Biz DİSK'in yolundan değil, işçi sınıfının yolundan gitmeyi öneriyoruz. DİSK'in yanlışlığı, mücadeleye önemsesi değil, doğru mücadeleler önermemesidir. DİSK işçi sınıfının yolundan gitmediği, onların ihtiyaçlarına cevap veren bir mücadeleye girmedikleri, gözünü TKP'nin yolundan ayırmadığı için tabanından kopmuştur. Eğer biz de gözümüzü Demirel'den ayırmaz, eğer tabanımız bizden mücadele isterken biz hâlâ kapı kapı dolaşmakla oyalanırsak biz de tabanımızdan koparız."

Türk-İş'i anarşiye buluşturmamak meselesine gelince.

Bu gerekçeyi öne sürenler bilmeliler ki, Türk-İş anarşiye buluşa buluşa işte bu susup oturma tutumunu yüzünden buluyor. Her gün yeni bir darbe viyeni ve bir saldırı ile yüz yüze gelen insanlar, örgütünden bir işaret bir kıpırta görmezse, elbette kendi başının çaresine bakmaya kalkışacaktır. Böyle bir ortamda ise, kimlerin nerelere sızmaya kalkışacaklarını, ne kadar etkin olacaklarını kestirmek güçtür. Kitle mücadelesini, kitle hareketini anarşi gibi görmek ya da göstermek dikkat ederse hep halkın karşısındaki güçlerini işi olmuştur. Hakim sınıfların sürekli başvurdukları bu demagojiyi tekrarlamak bir sendikacı için hoş görülmez bir hata olur.

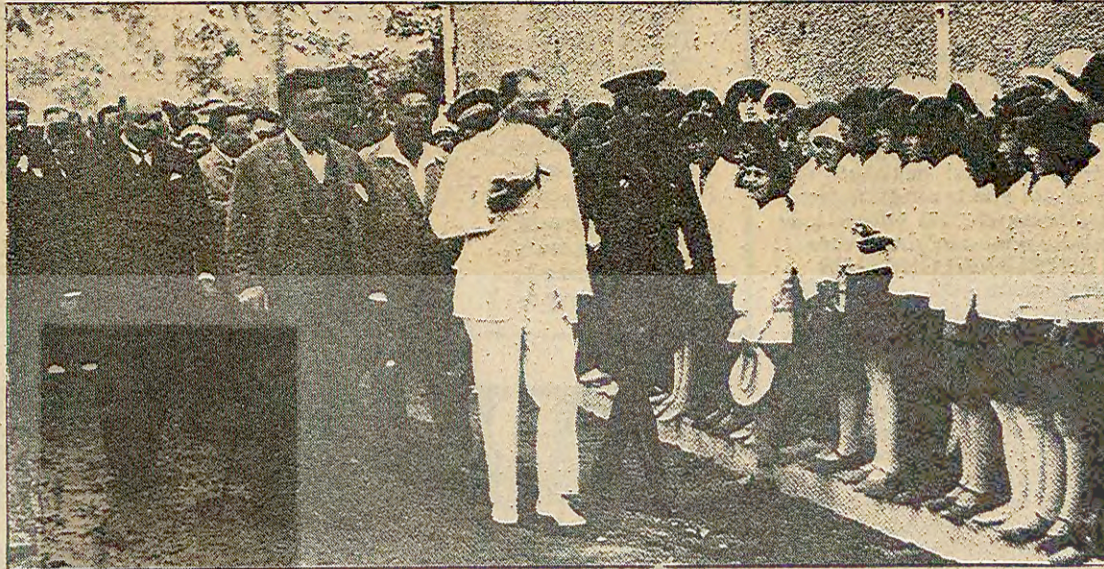
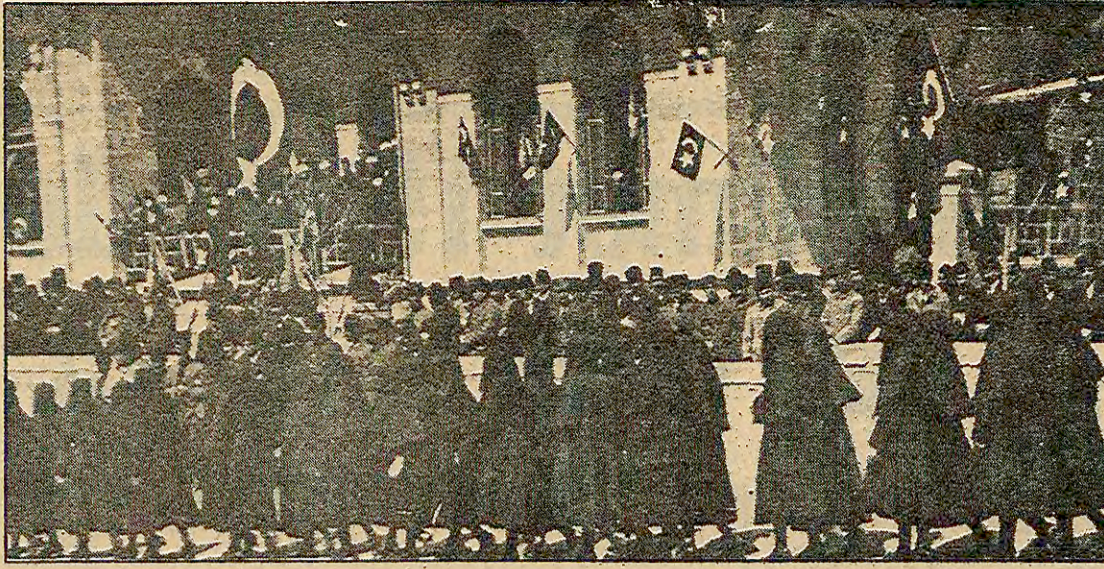
Bugün ellerinde öneri paketleri ile politikacı kapısı aşındırarak "sosyal içerikli" yasaları çıkartabileceklerini uman ve her lafın başında "işçiyi sokağa dökmeyeceğiz" diyen Türk-İş'i sendikacıların biraz kendi geçmişlerine bakmaları, 15-20 yıl geriye dönüp 274 ve 275 sayılı yasaların nasıl çıktığını hatırlamaları faydalı olmaz mı?

274-275 sayılı yasalar acaba neyin ürünüdür? Siyasilerin ve işverenlerin sık sık dedikleri gibi işçilere parlamentonun bir lütfü müdür? Eğer öyleyse neden ancak Anayasanın kabulünden iki yıl sonra çıkabilmiştir? Bu iki yılda işçiler elini kolunu bağlayıp beklemişler midir?

1961'de Anayasada yer almasına rağmen programında işçi haklarına yer vermeyen 1. Koalisyon hükümetinin, Büyük Sarayhanede mitinginin hemenertesinde alelacele Çalışma Meclisini toplaması acaba tesadüf müdür?

Zamanın Çalışma Bakanı Ecevit'i, Mecliste "Eğer işçiler bir hakkı istiyorlarsa, hatta onu zorla koparıp alacak hale gelmişlerse en iyisi vermektir" diye konuşurken nedir? İstanbul liman işçilerinin, Ereğli mitinginde "Kollektif Akit İstiyoruz" diye bağırın yapı işçilerinin, Ankara'da Meclis kapısına dayanan işçilerin, Sarayhanede Meydanını dolduran yüzbinlerin ve nihayet fabrikalarının kapısına "Türkiye'de grev vardır" pankartını asıp kışın ayınızda nöbete duran yiğit Kavel grevcilerinin gün sesi değil midir?

Evet, boş hayallere kapılmamak için arasıra geçmiş hatırlamak iyidir.



**NEREYE?** 23 Nisan 1931, sekiz sene sonra Anadolu'da bir ilde 23 Nisan Bayramı törenine katılan öğrenciler. Hepsini çiçek gibi bembeyaz giyinmiş. Bu fotoğraflar Türkiye'nin 600. senelik geçimini kısa bir sürede geride bıraktığını belgeliyor.

## İŞÇİ SENDİKA

### TÜRK-İŞ'TE BEKLEYİŞ!..

Demirel'e verilen süre doluyor

## Hükümet, Türk-İş'in taleplerinden hiç birini karşılayamadı

■ Konfederasyonun önerilerini dikkate almayan hükümet tam tersine aleyhte uygulamalara hız verdi.

■ Yönetim Kurulu 29 Mayıs'ta toplanarak eylem kararını tartışacak

#### İŞÇİ SERVİSİ

MAYIS ayının son haftasına yaklaştığımız bu günlerde, Türk-İş'in Demirel hükümetine tanıdığı süre sona ererken, Türk-İş'e bağlı sendika yöneticileri eylem kararını tartışmak üzere Ankara'ya gitmeye hazırlanıyor.

Demirel hükümetinin son bir ay içinde Türk-İş'in öne sürdüğü taleplerden hiç birini yerine getirmeyişi, ayrıca işçiler aleyhine giriştiği çeşitli uygulamaların, Türk-İş'e bağlı sendikalarda "aktif tutum" talebini güçlendirdiği görülmüştür.

#### TÜRK-İŞ'İN TURLARI

Türk-İş geçtiğimiz ayın başında hükümete bir muhtıra vererek Cumhurbaşkanlığı seçiminin bir an önce sonuçlandırılmasını ve hemen ardından sosyal içerikli yasaların Meclise sunulmasını istemiştik. Aynı öneri İbrahim Denizci başkanlığındaki bir Türk-İş heyeti tarafından diğer partilerin liderlerine de tek tek sunulmuş ve bu ziyaretler gerek basın da gerekse TRT'de önemli bir şekilde yansıtılmıştı.

Öneriler gerçekleştirmediği takdirde Türk-İş'in "eyleme" geçeceği de bütün kamuoyunca duyulmuştu. "Eylemin" biçimi tam olarak bilinmemekle beraber Denizci, toplu hareket ve işçinin gücünü gösterme sözlerini sık sık kullanmış ve Türk-İş'in bu kez sadece sözde kalmayacağını vurgulamıştı. Türk-İş'in bu ziyaretleri aynı zamanda bir eylem anında haklı zemini korumak ve şimdiden kamuoyu oluşturmak amacıyla da içeriyordu.

#### HÜKÜMETİN TUTUMU

Demirel hükümetinin Türk-İş'in uyarısından sonra aldığı tutum ise tamamen olumsuz oldu. Hükümet bu taleplerin iletmesinden çok kısa bir süre sonra Türk-İş'in en hassas olduğu kıdem tazminatı konusunda işçiler aleyhine yeni bir karar aldı. Anayasa Mahkemesinin eski yasayı iptalinden sonra doğan boşluğu kapatmak amacıyla Maliye Bakanlığı bir tebliğ yayınlarak kıdem tazminatlarının vergiden muaf kısmını daha da daralttı. Bu uygulama Anayasa Mahkemesinin son kararından sonra emekliliğini isteyen pek çok işçiyi mali olarak önemli kayıplara uğrattı.



Türk-İş yönetimi bu kez kararları kağıtlardan ve sözlerden hayata geçirebilecek mi?

medici gibi bu grev, diğer sözleşmeler için de olumsuz bir örnek oldu.

#### BEKLEYİŞ

Bütün bu gelişmelerden sonra Türk-İş Yönetim Kurulunun önümüzdeki hafta toplanarak durumu gözden geçirmesi bekleniyor. Bu süre içinde Cumhurbaşkanlığı seçilmesini ve sosyal içerikli yasaların çıkarılması mümkün görülürse, aksine Meclisin tatil girme ihtimali gittikçe kuvvet kazanıyor.

Türk-İş'in bütün uyarılarına rağmen hiç bir talebinin gerçekleştirilmemesi, Türkiye'nin bu en büyük konfederasyonunu bu kez "kağıt üstünde kalmayan" bir eyleme geçmeye zorluyor. Üst yönetimin uzlaşma ve yatıştırma çabalarına rağmen hükümetin katı tutumu ve Türk-İş tabanının tepkisi böyle bir eylemi gündeme getiriyor.

Şimdiye kadar üst yönetimi sadece "uyarmakla" yetinen sosyal-demokrat kanadın da bu kez eylem için Denizci'yi oldukça zorlayacağı görülmüştür. Nitekim geçtiğimiz haftalarda peşpeşe açıklamalar yapan sosyal-demokrat sendikalar "Türk-İş yönetiminin bu kez de pasif kalması halinde kendilerinin hareket geçeceğini" belirttiler.

#### Gaziantep Veliç İplik Fabrikasında

## İşçiler Tekstil'den istifaya zorlanıyor

GAZİANTEP (ÖZEL)

Gaziantep'te kurulu Veliç İplik Fabrikasında çalışan işçilerin sendika değiştirmek için baskı yapıldığı bildiriliyor. Fabrikada çoğunluğunun Tekstil üyesi olduğunu söyleyen işçilerin isten atma tehdidi ve çeşitli baskılarla kendilerini Tekstil'e üye yapmaya çalışıldığını belirttiler.

Son olarak 6 arkadaşlarının işveren tarafından işten atıldığını ve atılanların yerine MHP'ilerin alındığını belirten işçiler sözlerine şöyle devam ettiler:

"Fabrikamızda yetki uyumsuzluğu vardır. Ancak 410 işçinin büyük çoğunluğunun Tekstil üyesi oldukları da apaçıktır. İşveren bu gerçeği kabul etmiyor. Çeşitli baskılarla bizi sendikaya değiştirmeye zorluyor."

Tekstil Sendikası Gaziantep Şube Başkanı Muzaffer Subaşı da konuyla ilgili olarak yaptığı açıklamada işverenin baskılarını knadı ve işçilerin özgür iradelerine saygı gösterilmesini istedi. Tekstil Sendikasına yetkili sendikadan gizli oy açık sayım yoluyla belirlenmesini teklif ettiklerini söyleyen Subaşı, Tekstil şube yöneticilerinin işverene işbirliği yapmakla suçladı. Muzaffer Subaşı, işçi çoğunluğuna sahip olan sendika olarak, bütün baskılara rağmen yetkiyi mutlaka alacaklarını da sözlerine ekledi.

#### NEREDEN?

23 Nisan 1923, Kız Öğretmen Okulu öğrencileri Ankara'da Meclis önünde resmi geçit yaparken. Hepsini çarşafı siyahlara büründürmüşler.

## Şebinkarahisarlılar

Padişaha

telgraf

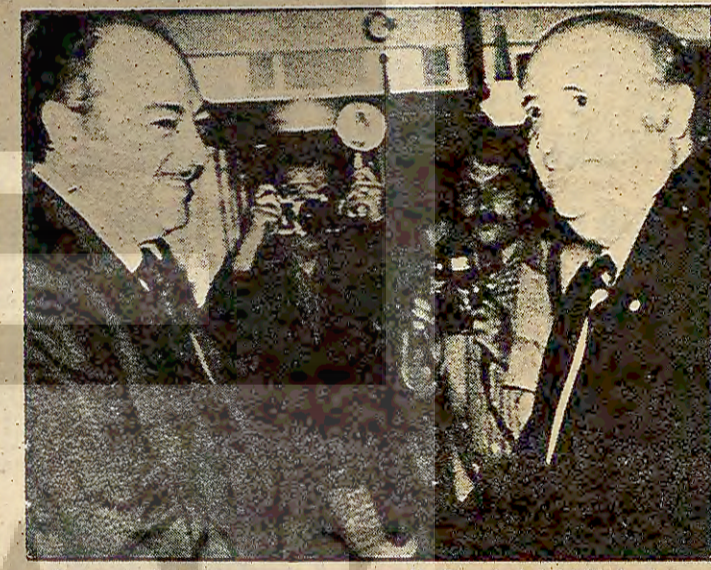
çektir:



## «Yurdun işgali karşısında susanlar ilerde lanetle anılacaktır»

■ Fransız Sosyalist Partisi yayın organı Populaire:

"Türklerin geleceğini Yunanlılar, Amerikalılar, İngilizler, Fransızlar tayin edecek. Milletlerin hakları için girişilen savaşta, işte böyle cinai bir düzen getirmektedir"



Denizci'nin turları sonuç vermedi, Demirel bildiğini okumakta devam ediyor.



Mekap inşaatında çalışan işçiler iş yasalarının iş yerinde uygulanmasını istiyorlar.

## Zonguldak Gökçebey'de, Mekap Fabrikası inşaatında çalışan işçiler keyfi baskılar altında

ZONGULDAK (ÖZEL)

Zonguldak'a bağlı Gökçebey Bucagında inşaatı yapılan Mekap Fabrikasında çalışan işçilerin keyfi baskılara maruz kaldıklarını belirtiyorlar.

Geçen 23 Nisan'da tatil yapmak isteyen Ali ve Akif adında iki işçinin işine de keyfi olarak son verildi.

İnşaatın metal bölümünde çalışan işçiler kazı bölümünde çalışan arkadaşlarının üzerinden bu baskının kaldırılmasını istiyorlar.

Erzurum'da yapılan mitingde, İtilaf devletleri temsilcilerine birer protesto gönderildi. İstanbul'da Paris Barış Konferansına birer kart veya mektup göndererek işgalleri protesto kampanyası açıldı. Üniversitede yapılan heyecanlı bir toplantıda bir konuşmacı, çıldırıp mahvolmaktansa şerefle ölmenin tercih edileceğini söyledi. Bursa, Tire, Havza'da yapılan mitinglerle de bağunsuz ve şerefli yaşama isteği dile getirildi. Şebinkarahisarlılar, Padişaha gönderdikleri telde, yurdun işgaline karşı susanların ilerde lanetle anılacağını bildirdiler. Akşam gazetesinde Necmettin Sadık "Devlet ve hükümet yardımı olmadan yaşamak zorunda kalabiliriz. Hayati gücümüzü kendimiz kazanmalıyız" diye yazdı. The New York Times: "İzmir'in işgali Osmanlı İmparatorluğunun ortadan kaldırılması yolunda önemli bir adımdır." Fransız Sosyalist Partisinin yayın organı Le Populaire: "Türklerin geleceğini Yunanlılar, Amerikalılar, İngilizler, Fransızlar tayin edecek. Milletlerin hakları için girişilen savaş, işte böyle cinai bir düzen getirmektedir." Fransız Komünist Partisi yayın organı L'Humanite: "İzmir'in işgali halka karşı işlenmiş bir suçtur." diye yazdılar.

Hürriyet ve İtilaf, Sulh ve Selamet, Milli Ahrar, Sosyalist, Demokrat, Osmanlı Demokrat Partileriyle bazı demerler ortak bir toplantı yaptılar ve İzmir'in işgalini görüştiler. Hazırlanan ortak görüş, İtilaf devletlerine sunuldu. Doğacak sonuçtan İtilaf devletlerinin sorumlu olduğu, Türk milletinin birliğini ve haklarını koruyacağı belirtildi. Senatoda olağanüstü toplantı yapıldı. (Mebuslar Meclisi, İngilizlerin baskısı ve Padişahın emriyle kapatılmış bulunuyor). İçişleri Bakanlığı, hükümeti alayındaki havayı yumuşatmak için, ikinci bir emre kadar tutuklanmalarını durdurulmasını emretti. Genelkurmay Başkanı Tevat Paşa, İngilizlerin Haberalma Teskilatından bir subaya "İzmir'in işgalinden başta İngilizlere sorumludur. Türklerin sabıtlıken her şeyi göze alıp genel bir ayaklanma çıkarabilirler" dedi.

İzmir'in işgalinde meydana gelen olayları öğrenen İngiliz Dışişleri Bakanı Curzon, telaşa kapılarak acele Paris'e geçti. Yunanlılara, savunamayacakları toprakları işgal etmemelerini söyledi. Ege bölgesine kendileri göz dikmiş olan İtalyanlar, hazırladıkları muhtıra da olaylar karşısında hoşnutsuzluklarını belirttiler. ABD yetkilileri de, İstanbul'da bir Amerikan mandası kurulması yolunda henüz bir karar varamadıklarını söylediler. Yüksek Komiser Ravndal Washington'a, Damat Ferit'in İngilizce, Ali Kemal'in Fransızca, Savaş Bakanlığında atanacak generalin Amerikanca olduğunu yazdı.

İzmir'in işgali bazılarında korku da yarattı. Tire Belediye Başkanı ve askerlik şubesi başkanı, Aydın'daki 57. Tümen komutanlığına, kasabada ki subay ve erlerin itilaf yapacağından korkuluyormuş...

Mustafa Kemal, Karadeniz'de endişeli yolculuğuna devam ediyor. Bandırma vapurunu bugün Sınop'a geldi. Mustafa Kemal, karadan Samsun'a yol olmadığını öğrenince, kaptana kıyıyı izliyerek Samsun yolculuğuna devam edilmesini emretti.

(DEV AM EDECEK)

## Siyasal yasalar

Derleyen Av. Uğur Uzer

TC Anayasası/ Siyasal Partiler Kanunu/ Seçimlerle İlgili Kanunlar/ Demekler Kanunu/ Sendikalar Kanunu/ Toplantı ve Gösteri Yürüyüş Hürriyeti Hakkında Kanun/ Afis ve Duvar Yazıları ile İlgili Ceza Hükümleri/ Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun/ Belediye Kanunu/ Mahalle Muhtar ve İhtiyar Heyetleri Teşkil Kanunu/ Köy Kanunu

## 1980 yılı değişiklikleri ile

Fiyatı: 200 TL 384 sayfa  
AYDINLIK YAYINLARI  
Gen. Dağ: Tür-Da Hamam Sok. 4 Cağaloğlu-İstanbul  
Tel: 27 25 22

# Acıkça

DOĞAN YURDAKUL



## Bul kararı al parayı

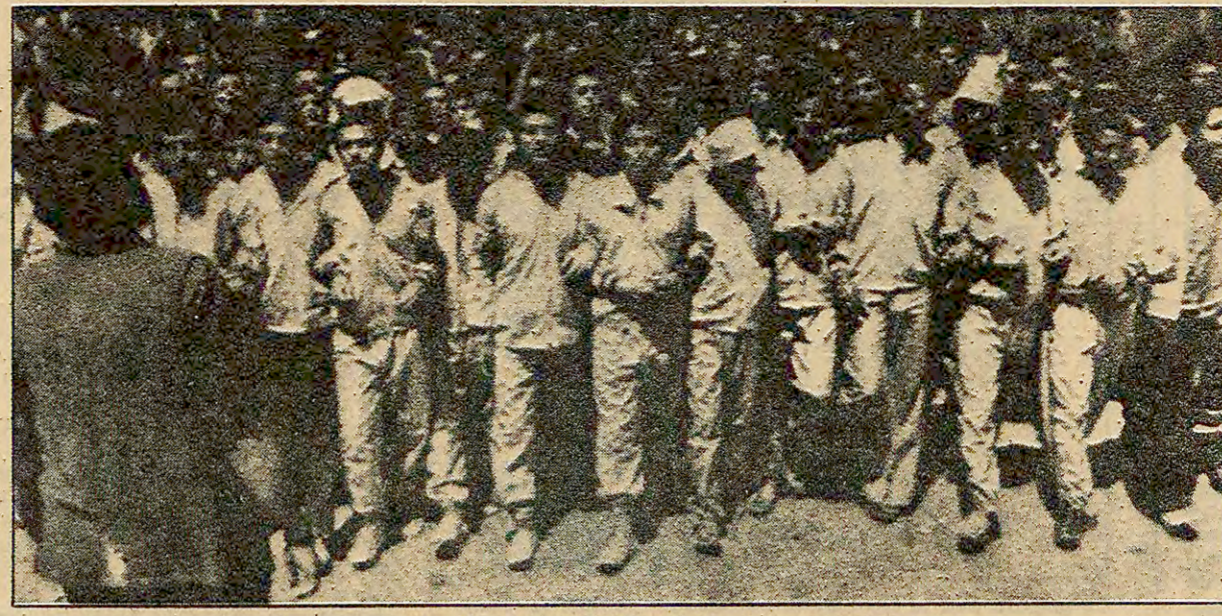
"Bu hükümet paramızı pula çevirmiştir." "Kendisinden önceki hükümete niye bu kadar borçlandı diye çataken, kendisi borç bulmak için düzenlemelik sefer, çalmadık kapı bırakmamıştır." "Türk parasının değeri üzerindeki taahhütleri başlıbaşına affedilmeyecek bir hatadır. Anlaşılın bu beyler kimbilir bir doları belki de 100 liraya çıkaracaklardır." Bu sözler bana ait değil. Eski bir yazımdan alıntılar yapıyor değilim. Ecevit veya Erbakan muhalefetinin de değil. Bu sözler Demirel'e ait. 8 ay önce, 14 Ekim seçimlerinin propagandası sırasında söylenmiş. Sözleri aldığım propaganda broşürünün adı da şöyle: "Hükümet Türk ekonomisinin idaresini IMF'ye bırakmış, parayı pula çevirmiştir." Taraftarlar, "Silke Demirel, düşecekler" diye bağırırken o da coşmuş bu sözleri söyleyivermiş. Kendisinin ve Ecevit'in düzeninin iç yüzü açığa vurulmuş. Ama hükümete hakaretten kovuşturmayla uğramamış...

Karaborsada iki misli. Gübre 130 kuruştan 10 liraya yükselmiş. Eksem mi eksem mi? Eksersem ne kadar eksem diye yapay duruyor. Buğdayın kilosunu 8-9 liraya maledecek. Elde yok avuçta yok. Borç gırtlakta. Nasıl olacak, nasıl ekecek? "Az yiyecek, az için, az gezin!" Madem bugün bunu söyleyecektiniz, neden otuz yıl önce yiyecek için, gezin, tozan dediniz? "Her mahallede bir milyoner yaratacağız" diyerek "vur patlasın, çal oynasın ekonomisi ile kalkınacağız" dediniz. Bunda halk olarak bizim hiç bir kabahatimiz yok. Bütün kabahat savundunuz düzen. Seçtiğiniz sistemde. Ekonomimizi bağladığınız emperyalist şimdi geçmiş karşınıza üç kağıtçı gibi kartları karıştırıp sesleniyor: "Bul kararı, al parayı!"

Bir kart seçiyorsunuz, "Devalüasyon" çıkarıyor. Öbürüne yapıyorsunuz, "İçki ücretlerini dondurma", üçüncüsüne asılıyorsunuz "Kalkınma hızını düşürme".....? Kartların hepsi de kara! Kararı bulup parayı alıyorsunuz. Sorumluluğu size ait. "Az yiyecek, az için" önce kendinize söyleyin. Devlet Bakanınızın marifetleri gazetelerde çarşaf çarşaf. Köyünün yediği ise bulgur aş, içtiği sel suyu. Gezmek ne kelime ilçe ününü nasıl götürüyor diye kara kara düşünüyor. İşçi öyle memur öyle.

Çarşıda taze fasulye de 100 lira. "Olur mu bu kadar yahu" diyecek oluyorsunuz, bahçesinden topladığı bir kaç kilo sebzeyi satmaya çalışan sebze de, dert sendekinden fazla, "İstersen mahkemeye ver abi" diyor. Hapise atarlar, hiç değilse orada bu kadar hükümlerim. Evet. Tavsiyenizi kendiniz tutun. Az yiyecek, az için, az gezin, az tozan. Bugüne kadar yaptıklarımız yüzünden dışardan şeker alı duruma gelmişiz. Gelecek yıl belki tahlil da alacağız. Dışardan kararı bulup, parayı kapatacağız diye diye ülkeyi bu hale getirdiniz. Üstelik birbirinizi suçlarken ne güzel de itiraf ediyorsunuz.

Maliye Bakanımız konuşuyor: "Türk ekonomisi darboğazdan çıkış için son şansını kullanıyor!" Peki, son şans da kaybetmemek için ne yapalım? "Az yiyecek, az için, az gezin, az tozan!" Bir hükümetin halktan bu kadar fedakarlık ya da "özveri" istemesi için bir marifet olmasa gerekir. Veya herle bir marifet yapacağına dair bir belirti. — Soğanı yüz lira yaptılar ya! — Doğru o da bir marifet! Mizah değilleri ne, soğanı taksidini almaya gelmiş diye kapak yapıyorlar kadar büyük bir marifet! Köylüler bu sözleri duyunca ne hissetmişlerdir? Nasıl gübre atacağım, nasıl ekeceğim diye düşünürken, TV'den Maliye Bakanını işitiyor: "Az yiyecek, az için, az gezin!" Yediği, içtiği, gezdiği yok. Mazotun litresi 9 liradan 20 liraya çıkmış. Varılı 4 bin lira.



Asyud'da Şah'ın Mısır'a kabul edilmesini protesto eden öğrenciler.

Devlet Başkanı Sedat, başbakanlığı da üstlendi.

# Mısır'da Sedat'ın başı dertte

■ Sedat'a en yakın tehdit Müslüman Kardeşler'den gelirken, darbe şeklindeki Moskova yanlıları eski Nasırcıları kazanmaya çalışıyor

■ Sedat muhalefeti yatıştırmak için osgari ücreti yükseltti, ücretleri artırdı, fiyatları düşürdü

enflasyonla ve artan işsizlikle başlamak zorunda.

Nitekim, Sedat bu yöndeki hoşnutsuzlukları gidermek amacıyla olacak, temel yiyecek ve giyecek maddelerinin fiyatlarının düşürülmesini, kamu sektöründe ücretlerin yüzde 10 artırılmasını, aşgari ücretlerin yükseltildiğini ve savunma vergisinin kaldırıldığını açıkladı.

DİNSEL MUHALEFET

Sedat Parlametoda yaptığı 4 saatlik konuşmanın 1,5 saatinde dinsel karışıklıklar üzerinde durdu. Özellikle Şah'ın Mısır'a kabul edilmesinden beri Kahire'nin gineyinde bulunan Asyud kenefinde İslami üniversite öğrencilerinin gösterileri artmış. Arkasında Müslüman Kardeşler Örgütü bulunan İslami öğrencilerin ülkenin 17 kentindeki faaliyetlerini giderek arttırdıkları bildiriliyor.

Öte yandan, son zamanlarda 4 milyonluk Hıristiyan Kipti mezhebi üyeleri de zorla Müslümanlaştırılmaları iddiasıyla bir muhalefet yürütmeye başladılar. Sedat konuşmasında, Kiptilerin bu iddialarını ya-

lanlarken, "siyasette dine, dinde siyasete yer yok" diyerek aşm dincilere karşı önlem alınacağını belli ediyordu. Gözlemciler, bu önlemlerin baş hedefinin, Sedat yönetimi için en büyük tehlikeyi oluşturan Müslüman Kardeşler Örgütü olduğu kanısındadır.

Bu arada, eski Genelkurmay Başkanı Saadedin Şazli'nin Sedat'a karşı bir muhalefet cephesi örgütleyeceği yolunda Şam ve Beyrut'ta yaptığı açıklamalar da geniş yankı uyandırdı. Ülke içinde de Moskova yanlı muhalefet hareketlerinin eski Devlet Başkanı Nasır'ın izinden gidenleri kazanmak için faaliyet yürüttükleri söyleniyor. Nasır'ın bazı yakın akrabalarının bunlarla temasa geçtikleri de gelen haberler arasında. Şazli belki de bütün bu muhalefet hareketlerinin başına geçmeyi umuyordu. Ordu ve devlet kademelerinde ele geçirdikleri mevzilerle üstten bir darbe peşinde koşan Moskova yanlıların da Şazli'yi kendi amaçları için kullanmaları mümkün. Yine de, bu muhalefet hareketlerinin, halk içinde kökleri olan Müslüman Kardeşler Örgütü kadar bir etki yapabileceği şüpheli.

RESMİ MUHALEFET

392 sandalyeli Mısır Parlametodunda Sedat'ın Milli Demokratik Partisi 350 sandalyeye sahip. Eski Tarih Bakanı İbrahim Şükrü Başkanlığındaki Sosyalist Emek Partisi 30, Liberal Sosyalist Parti 2 sandalyeye sahiptir. Nasır'ın yakın çalışmaları arkadaşlarından Halid Muhiddin'in başkanlığındaki Milli Hürriyet Birlik Partisinin ise Parlametoda sandalyesi yok. Bu üç muhalefet partisi de, Sedat'a güvendiklerini ifade etmekte birlikte, İsrail'e barış girişimine karşı çıktığı ve son seçimlerde hile yapıldığını ileri sürdü.

Öte yandan, 1977'den beri Devlet Bakanlığı görevini yürüten ve Ortadoğu dosyasını yakından bilen Butros Gal'nin Filistinlilerin haklarını elde edilmesinde konusunda titizlikle gösterdiği de bilinen bir gerçek. Kılı, Sedat'ın yakın çevresinde bu konuda en hassas kişi olarak biliniyor.

Sedat'ın baş danışmanlarından ve Mısır Ordusu fahri Feldmareşali Muhammed Hasan El Tuhami ise Müslüman Kardeşlerle ilişkilerde önemli bir rol oynayabilir. Çünkü Tuhami çok dindar bir Müslüman. Tuhami ayrıca 1977 Eylül ve Aralık aylarında Fas'ta İsrail Dışişleri Bakanı Dayan ile iki gizli görüşme yaparak "barış sürecini" başlatan bir kişi. Ancak Tuhami'nin şu sözleri Mısır'da İsrail'e ilişkiler konusunda esen havayı yansıtmaya başlıyor: "Barış süreci, Tuhami bu yıl başında Kuveyt'te yayınlanan 'El Siyasat' gazetesine şunları söyledi: 'İsrail sahte bir devlettir; Filistinler doğrudur ve gerilla savaş yürütmeye, iki yolda girer.'"

Geçtiğimiz günlerde, Beğ'in hükümetinin Kudüs'tü İsrail'in bölünmez başkanı ilan etmesinden ve yerleşim merkezleri siyasetinin sürdürüleceğini açıklamasından sonra, Sedat'ın İsrail ile görüşmeleri kesmesinin arkasında da yakın çevresini aramak yanlış olmasa gerek.

# HALKLARIN DÜNYASI

Çiğdem Kömürçüoğlu

## Afganistan sorununun çözümü

Dünya çapında gerginliğe yol açan Afganistan sorununun çözümü için iki yaklaşım mevcuttur. Birincisi, Sovyet birliklerinin derhal ve kayıtsız

şartsız Afganistan'dan geri çekilmesidir. Dünya ülkelerinin ezici çoğunluğunun savundugu çözüm yolu budur. Afganistan'ın işgalinin hemen erdesinde toplanan BM Genel Kurulu ve İslam Ülkeleri Sovyet müdahalesini şiddetle kınamış ve bu kararı almıştır.

İkincisi ise Sovyetler Birliği'nin savundugu yoldur. Son olarak Babrak Karmal tarafından yeniden piyasaya sürülmüştür. Buna göre İran, Pakistan ve ABD'nin güvence vermesi halinde Sovyet birlikleri geri çekilecektir.

Bu iki yaklaşımdan işgale derhal son verilmesini savunan BM ve İslam ülkeleri kararları, ulur arararı adaleti ve barışı savunurken Sovyetlerin ortaya attığı çözüm yolu Afganistan'ın işgalini ve Afgan halkının egemenlik hakkının çiğnenmesini oldu bitirilerle dünyaya kabul ettirme çabasıdır.

Sovyetlerin önerisine göre İran, Pakistan ve ABD'nin müdahale etmeyecekleri dair güvence vermeleri halinde Sovyet birlikleri geri çekilecektir.

Bu ülkelerin neyin güvencesini verecektir? Su anda Afganistan'da ne İran, ne Pakistan ne de Batılı ülkelerin askerleri yoktur ki Sovyetler Birliği'yle masaya oturup "Sen askerlerinizi geri çek, biz de bizim askerlerimizi geri çekelim" diye güvence versinler.

Buna karşılık Afganistan'da tankı, topu uçacağıyla Afgan halkını katleden 100 bin Sovyet askeri mevcuttur. Sovyetler Birliği yıllardır Afganistan'a sızarak, darbeler düzenleyerek ve sonunda dünyanın gözü önünde ülkeyi işgal ederek, Afganistan'ın bağımsızlığını ortadan kaldırmıştır.

Bu ülkelerin Afganistan'a müdahale etmeyecekleri konusunda güvence veremeyi kabul etmeleri, Afganistan'a müdahale ettiklerini ve Afganistan'da açık bir işgal sürdüren Sovyetlerle kendilerini aynı düzeye koymayı kabul etmelerinden başka bir anlam gelmez. Bu da Sovyetlerin saldırganlıklarına haklılık kazandırmak için ileri sürdükleri, Afganistan'a dış müdahale üzerine yardımcı güçleri demagogisi'nin onaylanmasından başka bir şey değildir. Yani mevcut durumun, işgalin ve kukla Babrak Karmal rejiminin onaylanmasıdır.

Böylece dünya kamuoyu kukla Babrak Karmal rejimini tanırsa, Sovyetlerin Afganistan'daki varlığı da meşrulaşacaktır. Çünkü kendi deyimleriyle "ösvetli olarak" Afganistan'da bulunmaktadırlar. Üstelik geçtiğimiz mart ayında Afganistan ile askerlerin geçici bir süre için Afganistan'da kalmasını öngören bir de anlaşma imzalamışlardır.

Sovyetler Birliği'nin öne sürdüğü, Doğu, Batı gerginliğini azaltacağı ve yumuşamayı geri getireceği iddia edilen işgal çözüm işte budur. Yani zor yoluyla bir ülkeyi işgal etmek sonra da siyasi çözüm yoluyla oldu bittiri dünyaya kabul ettirmek.

Yoksa onun ne Afganistan'ın tarafsızlığını garanti etmeye ne de askerlerini geri çekmeye niyeti vardır. Ayrıca Moskova'nın istediği gibi askerlerini geri çekmesi şarta bağlanırsa Kremlin yönetimi dış müdahale durmadı gerekeceği Afganistan'a her an yeni asker sevk edebilecektir.

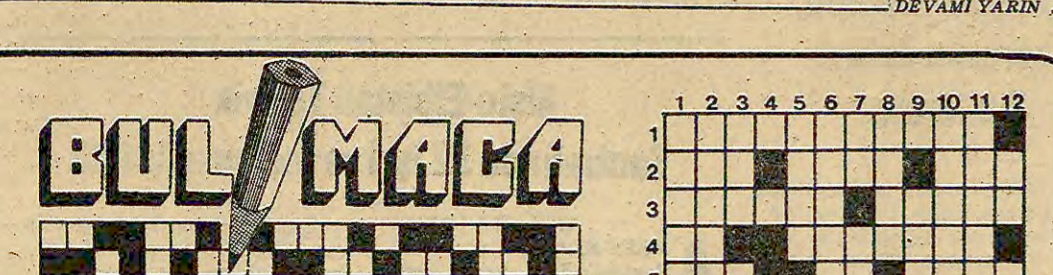
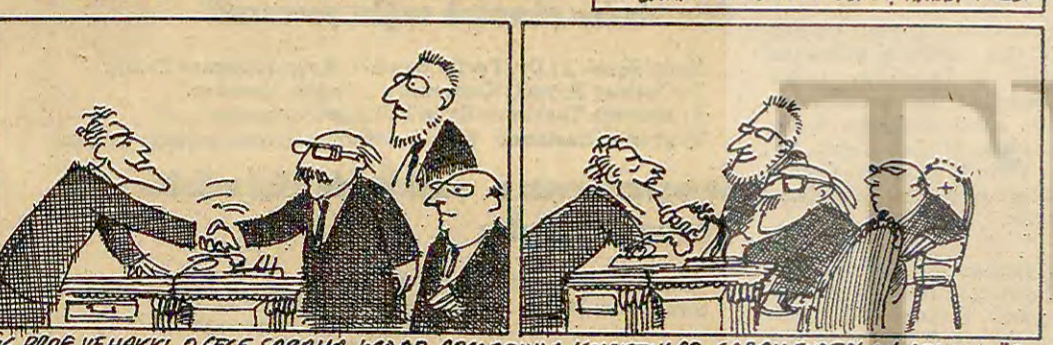
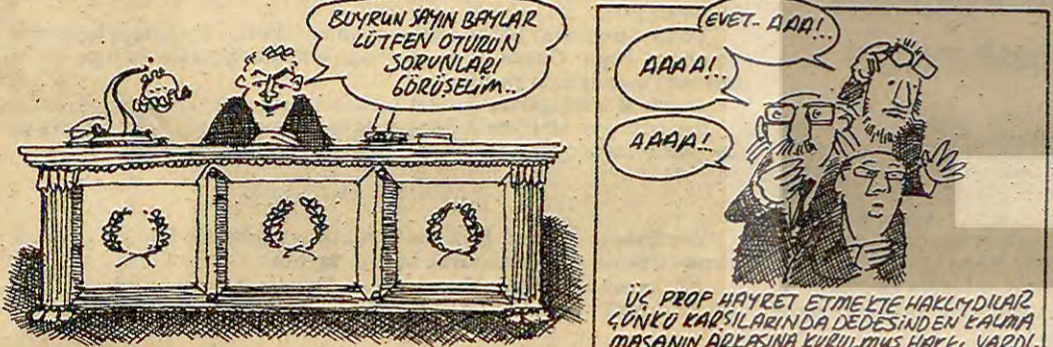
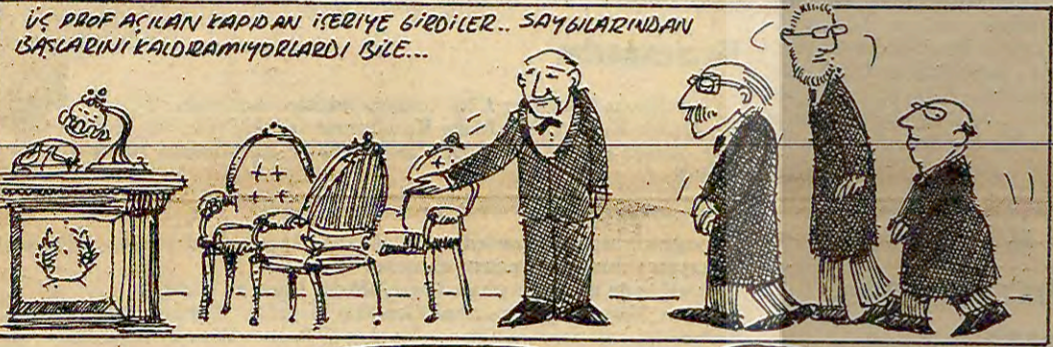
Ayrıca Sovyetler Birliği ilk kez bir Üçüncü Dünya ülkesine kendi gücünü kullanarak müdahale etmiştir. Daha önce Afrika ve Asya'da saldırgan faaliyetlerini paralı askerlerle yürütüyordu. Afganistan'da dünyaya gözdağı vermiş ve saldırgan gücünü ve son model silahlarını sergilemiştir. Sovyetlerin Afganistan'da durumu zor yoluyla değiştirmesini kabul etmek gözdağına boyun eğmektir. Bu da yeni Afganistanlara yolun açılması demektir.

Kremlin yönetiminin istediği de budur. Görüşmeler zaman kazanmak, bu arada Afganistan direnişini kırmak ve stratejik mevzilenmesini tamamlayarak yeni saldırılar için güç toparlamak.

O halde dünya kamuoyuna yapacak tek şey kalmaktadır. Sovyet demagogilerini açığa çıkarmak ve Kremlin yönetimini gerçekten Afganistan'dan kayıtsız şartsız çekilmeye mecbur bırakacak ciddi bir mücadele yürütmek.

# HAKYEMEZ HAKKI'NIN MACERALARI

ERHAN YALVAÇ



SOLDAN SAĞA - 1) Ünlü bir psikiyatrist ve akıl doktoru 2) TERSİ birdenbire - Özellikle denizlikte geçen "aç, açıl" komutu - Çayın belli bir renk ve kıvamda olması 3) Ünlü bir operanın şairi 4) Genişlik - Bir haberleşme aracı 5) TERSİ vücudumuzun bir bölümü - TERSİ bir çağrı aleti - TERSİ yeterli 6) Eski bir medeniyet - Bir nota 7) Anı dili kullanılabilecek denemelerle ilgili bir yazımdır. 8) Günlük kuşu görevlisi - Çocuk doğurtan kadın YUKARIDAN - AŞAĞIYA - 1) Rönesans devrinin ünlü heykeltıraşı 2) Gelenek, görenek - TERSİ altın simgesi 3) Baza meyve ve organları çevreleyen ince kabuk - İsviçre'de bir şehir 4) TERSİ bir meyve 5) Büyük zararlar veren doğal olaylar - TERSİ bir erkek ismi 6) TERSİ ince erkek sesi - Liranın kısa vokalisi 7) Mistahkem mevki - TERSİ imal edilmiş 8) Gösterişsiz - TERSİ Osmanlılarda bir lonca sistemi 9) Gösteriş, çalım (argoda) 10) TERSİ ünlü bir Amerikalı şair, çalınan soyadı - TERSİ protein değeri yüksek bir gıda maddesi 11) TERSİ hostuklardaki çoktomançuk dalgaları olan, yayılmayan ilik ünlü - TERSİ eski dilde su 12) Kuru sesi - Bir cins kumaz

## DIŞ HABERLER SERVİSİ

Geçtiğimiz hafta içinde ilk önce Mısır Devlet Başkanı Yardımcısı Hüsnü Mübarek, Devlet Başkanı Enver Sedat'ın bundan böyle Başbakanlık görevini de üstleneceğini açıkladı. Arkasından Enver Sedat'ın Parlametoda yaptığı 4 saatlik konuşmada yeni Mısır hükümetinin hedeflerini anlattı.

Enver Sedat uzun konuşmasında artık zamanın yüzde 95'ini iş siyasete yüzde 5'ini ise Ortadoğu'ya adanacağını ifade ederek, dikkatini Mısır-İsrail görüşmelerinden iş meselelere çevirdiğini belirtti.

Sedat 1978 yılında casus bir adamla İsrail'e tek taraflı bir ilişki içine girdiğinde, içte ve dışta ilgililere karşılanmıştı. Ancak Sedat'ın Ortadoğu sorununun çözümü için attığı adımla kendisini Arap dünyasından soyutlamaya ve giderek ABD'ye dayanması, Sedat'ın girişiminin ilk parlaklığına gölge düşürdü. Geçen yıl imzalanan Camp David Anlaşmalarından sonra İsrail yönetiminin uzlaşmaz tutumunda ısrar etmesi de Sedat'ın güç durumunu düşürdü. Ortadoğuda Filistinlilerin de içine alacak kapsamlı bir anlaşma umuduyla girişilen barış çabaları, sadece Mısır ile İsrail arasında ikili ilişkiler kurulmasıyla sonuçlandı. Sedat'ın Arap dünyasında yalnızlığı düşme pahasına yaşadığı ABD yönetimi ise, Filistinlilerin yasal haklarını tanınamakta direterek, Ortadoğuda barış sürecinin gelişmesini ve bölgenin Sovyetlerin bir manevra sahası olmaktan çıkmasını engelledi.

Enver Sedat dışta yalnızlığı düşerken, içte de sorunlar büyümeye başladı. İçteki hoşnutsuzluk, İran'ın devrik Şahı gibi dünya kamuoyunun nefretini kazanması bir zali-min Mısır'a kabul edilmesiyse daha da arttı.

## 1977 OLAYLARININ TEKRARI KORKUSU MU?

Sedat bundan önce de karışıklıkların yaşandığı bir dönemden geçmişti. 1977 başında yiyecek maddeleri üzerindeki 200 milyon dolar tutarındaki devlet desteğinin kalkması halkın sokaklara dökülmesine yol açmış, çıkan olaylarda 80 kişi ölmüştü. Halkın böylesine bir tepki göstermesine 40 milyonluk nüfusunun hala yağ, şeker, çay ve pirinç kame ile alması, üstelik üstlük bunların fiyatlarının artmasıydı.

Bugün de yiyecek maddelerinin yüzde 40'ını ithal eden Mısır ekonomisi, ayrıca yüzde 30-50 arası bir

## Enver Sedat başkanlığındaki yeni Mısır hükümetinde bazı isimler:

Sedat'ın başkanlığında kurulan yeni Mısır hükümeti 26 bakanlıktan oluşuyor. (Eski 32 bakanlık) Bunlardan 7'si ilk kez hükümette yer alıyor. Sedat'a 6 Başbakan Yardımcısının destek olacağı açıklandı.

Bunlardan eşgüdümü sağlayacak olan Fuad Muhiddin hükümette yeni bir isim. İktidar partisinde önemli bir yeri olan Muhiddin, 1979'dan beri Parlametoda Dışişleri Komisyonu Başkanıydı.

Dışişleri Bakanlığını getiren General Kemal Hasan Ali'nin devrik Şahı gibi dünya kamuoyunun nefretini kazanması bir zali-min Mısır'a kabul edilmesiyse daha da arttı.

Öte yandan, eskiden dışişleri görevini yürüten Butros Gal'i eskisi gibi Devlet Bakanlığında bırakırken, eski Başbakan Mustafa Halil iktidar partisinin Başbakan Yardımcılığına getirildi.

## Dünden bugüne ekonomik buhran nedenleri -10-

### 1975-77 yıllarındaki MC iktidarlarının, Türkiye'nin ekonomik buhranının büyümesine yol açan işleri neler oldu?

CEVAP: MC hükümetleri, dış ödemeler bilançosunda belirlemeye başlanan muazzam açıkların gelip geçici olmadığını görmediler. Bu yüzden birinci olarak ekonomimizin yapısal zaafalarını azaaltmak (örneğin, petrole bağımlılığı, aşgariye indirmek, bunun için bir dizi sanayi tesisinde ve sanmada linyite geçişi teşvik etmek, yerli kimyasal gübre üretimini artırmak, başta otomotiv olmak üzere dayanıklı tüketim mallarını montajı sanayisini kıstalamak, özel otoları ek vergiler koymak, büyük şehirlerde raylı sistemlerin ve diğer toplu taşımacılık yöntemlerinin geliştirilmesini desteklemek) açısından gerekli önlemlerin hiç birini almadılar. İkinci olarak Sünni Arabistan, Kuveyt vb. gibi ülkelerin

petrol zamlarından sağladıkları büyük gelirleri Avrupa bankalarına yatırmalarının yarattığı para bolluğunu değerlendirerek bu bankalardan nispeten düşük faizli ve uzun vadeli "petrodolar" kredileri istemek yerine, önce Merkez Bankasında birikmiş sağlanabilir mevduatı borçlanmasana yöneltiler. Bu uygulamalar yıllardan Türkiye'nin 1976 sonu net döviz rezervi 1 milyar dolara 1977 sonu net döviz rezervi 629 milyon dolara düşerken, toplam dış borç yükü 1976'da 7 kuzir milyar, 1977'de ise 11 kuzir milyar dolara yükseldi. Dahası toplam dış borç içinde kısa vadeli

borçların oranı 1977'de yüzde 56'ya buldu. Benzeri bir oran yüzde 54 ile ancak Menderes yönetiminin ekonomik iflas bayağını çektığı 1958 yılında görülmüştü. Bu aptalca borçlanma politikası yüzünden yüz milyonlarca dolarlık DCM kredisi günlük ticarete, senet işlemlerine vb. çarçur olurken, Türkiye'nin ödemeye kapasitesinin kalmadığını gören uluslararası mali kuruluşlar yeni ve sağlam kredi kapıları birer birer yüzümüze kapatmaya başladılar. 1977'de tüm transferler durduruldu. Dış temsilciliklerimizde çalışan personelin maaşları bile ödenemez hale geldi ve Merkez Bankasının çektiği "karşılıksız" oldukları gerekçeyle bazı yabancı ülkelerden geri çekildi. MC hükümetlerinin ge-

# sorunlar çözümler

İstirdikleri aşırı borç yükü, Türkiye'nin giderek ithalat yapamaz duruma düşmesinin mazot, gübre, tıppaz vb. kuyruklarının habire uzamasının başbaşa ksa vadeli nedenlerinden birini oluşturdu.

1975-77 yıllarının AP-MHP-MSP koalisyonları, Kıbrıs meselesinin halli yönünde adımlar atmak şöyle düşünürken, Türkiye'nin dışmanlığını sürdürdükleri için de Türkiye'nin Üçüncü Dünya'dan ve Batı'dan tecrit edilmişliğinin devamına katkıda bulundular. Kıbrıs macerası yüzünden ülkemizin ödediği siyasi ve ekonomik bedel, bu dönemde daha da arttı. MC iktidarlarını oluşturan partilerin MHP, halka doğrudan doğruya ve her yönde kullanılarak saldırmakla, AP ise MHP'ye kanat germele inşaatlarını bölmek ve milli çözüm-

lerin biricik kitle temelini yoketmek noktasında elele verdiler. Bu tutum devlet dairelerinde ve Kamu İktisadi Teşebbüslerinde had safhada ulaştı. Buradaki partizanlık CHP-MSP koalisyonunun yapmış olduklarından da çok öteye geçti. AP, MHP ve MSP, ekonomimizin kilit noktalarına silah zorbalan, boğsöz kalabalıklarla, ya da düpedüz ehliyet, lilyakatsız, yivci kişileri doldurmakla birbirleriyle yarış kalkanca, KİT'lerin maaş bordrolarından yıla şimsiye, verimlilik ve kapasite kullanım oranına ise hammadde ve enerji darboğazlarının gelişmesinden de daha hızlı biçimde düşmeye devam ettiler. Özellikle MHP'nin baskı ve terörü, sühadan, işinin ehli memurların, mühendis ve teknisyenleri ve işçileri bile doğru dürüst çalışmaz hale getirdi.

## Partizanlığa neşter

(Baştarafı 1. sayfada)

Bugün birinin başına gelen, yam diğerinin başına geliyor. Partizanlık iyiden iyiyeye yaygınlaşmış, genel müdüründen işçisine kadar herkesi ilgilendiren bir mesele haline gelmiş. Bu hastalığı tedavi etmenin yolu, vücudun tüm organlarına yayılan mikrobu defetmek. Bunun için tüm çalışanlar ister AP'li olsun, ister CHP'li ya da bir başka partili olsun, omuz omuza, kafa kafaya vermeli, partizanlık mikrobuna neşteri vurmalıdır.

## Bağımsızlık ve demokrasi...

(Baştarafı 1. sayfada)

dür? Hem 1961 Anayasasına saldırdı, hem Atatürkçü olmak mümkün müdür? Hem gericiğin kara bayrağını sallayan MHP'ye kol-kanat gerip, hem de Atatürk'e yapılan saldırılara mücadele etmek mümkün müdür?

"Bugün 19 Mayıs 1980. 'Bütün yurtsever güçleri bağımsızlığımızı tehdit eden Sovyetler Birliği'ne karşı uyanıklığa çağırıyoruz.

"Bütün halk ve demokrasi-den yana güçleri birleşmeye ve demokratik mevzilere, 1961 Anayasasına yöneltilen işçi ve faşist saldırıları göğüslemek üzere mücadele etmeye çağırıyoruz. 'Bütün yurtsever ve demokratik güçleri Mustafa Kemal'in bağımsızlığı ve özgürlüğü tutumuna etrafında kenetlenmeye ve karşı-devrimci güçler tarafından başlatılan saldırı kampanyasını püskürtmeye çağırıyoruz.

MEM-DER BAŞKANI ÖZİLHAN

Memurlar Derneği Genel Başkanı Bakı Özilhan, Atatürk'e küfür edildim diye lanetlendiklerini belirterek "Bağımsızlık için dövüşmenin her şeyden önemli olduğunu görüyoruz" dedi. Lafta konuşan Atatürkçü olduğunu söyleyen Özilhan "Türkes'ten Doğu Almanya'daki TKP'ye kadar herkes Atatürkçü olduğunu söyledi. Görüyoruz ki, söylemek ayrı, ihanet çizgisine gelmek ayrıdır" dedi.

Atatürk'ün bağımsızlık için tüm halkı ayırıp yapmadan birleştirdiğini, düşmanı toprağı-mızdan kovduğunu da sözlerine ekleyen Özilhan şunları belirtti: "Türkeslerle Moskova'daki güçler ise tam tersine emperyalizme ulaşmış, bölücülüğü gündeme getirdiler. Utanmadan da Atatürkçüyü dediler.

"Sınırlarımızda yayılan Rus askerlerini, şehitlerimizde, işyerlerimizde, köylerimizde dicit atan faşist cinayet bekelerinin, sahte solcuların görmeden, onlara karşı tutum almadan Mustafa Kemalci olunamaz. Tam tersi ortaya Mustafa Kemal düşmanlığı çıkar. Fikrilerin unutulması, unutturulması, bağımsızlık için dövüşmenin gereksizliği ortaya çıkar.

"Biz Mem-Der olarak bugün esas ihtiyacın bağımsızlık savaşını başlatan milli direniş ruhunu yeniden canlandırmak olduğunu inanıyoruz. Bağımsızlık için dövüşmenin her şeyden önemli olduğunu görüyor ve bunun ancak halkın özgürlüklerine saygı gösterme ve birliğini sağlama temelinde gerçekleşebileceğini inanıyor. 19 Mayıs'ı bir anlayışla kutuyoruz."

DGBF'NİN AÇIKLAMASI  
Gençliğin ve halkın 19 Mayıs Bayramını kutlayarak herkesi törenleştiremeye çağırıyor. Devrim-

ci Gençlik Birlikleri Federasyonu (DGBF) Genel Başkanı Ali Tabacı, Amtkabir'e çelenk koymalarına ve törenlere katılmalarına izin verilmemesini knadı.

Tabacı, törenlere katılmalarına izin verilmemesine, TRT'de Atatürk'e küfredilmesine, Anayasamın ortadan kaldırılmasına ve TBMM'nin etkisiz hale gelmesi çalışmalarına izin verilerek ses çıkarılmadığını söyledi. Tabacı, üniversitelerde özerkliğin ortadan kaldırılmasına göz yumulduğunu, iktidardan ÜYD'li komandoları koruduğunu ve okul idarelerine atanmasına ses çıkarılmadığını belirterek şöyle dedi: "Mustafa Kemal'in bağımsızlık yolundan yürüyen, Rusya'ya karşı ilmekizin bağımsızlığını savunan, İstiklal Marşı'na, Türkiye bayrağına sahip çıkan, öğrenim özgürlüğünü savunan, okunak isteyen öğrencilerin örgütü olan DGBF'ye izin verilmiyor.

"Yetkililerin bu tutumunu kınamıyoruz. İzin vermemek, 19 Mayıs'ın Gençlik ve Spor Bayramı i- lan eden 'geleceğin bekçileri siz gençlersiniz' diyen Mustafa Kemal'e karşı saygısızlıktır.

"DGBF bütün engellemelere rağmen Mustafa Kemal'in bağımsızlığı yolumdan yürüyecek, yurdumuza göz diken Rusya'ya karşı bağımsızlığımızı savunacak öğrenim özgürlüğü için mücadele edecektir. Kurtuluş Savaşının kahramanlarından olan Tıbbiyeli Hikmetlerin mirasçısıyız."

ANKARA (ÖZEL)

TÜRK Hukuk Kurumu Başkanı ve CHP İstanbul Milletvekili Prof. Müammer Aksoy, insan haklarını ilan eden ilk belgelerle birlikte işkencilerin kesinlikle yasaklandığını belirterek, uygulanan bunları istediğini ve işkencilerin günden güne artarak devam ettiğini söyledi.

Aksoy işkenceye karşı alınabilecek önlemleri şöyle sıraladı: "Hızırık suçlarının müdafileri için gizliliğine son verilmesi, özellikle siyasal suçlarda, daha hızlı aşamasından başlayarak müdafinin sağın yanında yer alabilmesi ve huzur- lık ortamının bizzat cumhuriyet savcılarında yapılması, gözetli süresi içinde sanığa avukatıyla görüşme hakkının tanınması."

Türkiye İşçi Köylü Partisi Pülmür İlçe Örgütünü Gençlik ve Spor Bayramını kutlamak için düzenlediği 19 Mayıs Bağımsızlık Gecesine izin verilmeli. Yetkililer, tam bir vurdumduymazlık ve kayıtsızlığında 2 Mayıs günü yapılan bayrağına 13 Mayıs gününe kadar resmi olarak herhangi bir cevap vermedi. İlçe örgütünü uğraşları sonucu, sadece şifalı izin verildiği öğrenildi.

Türkiye İşçi Köylü Partisi Pülmür İlçe Başkanı Ahmet Yaman, bir açıklama yaparak, 19 Mayıs'ta düzenlemeye çalıştıkları Bağımsızlık Gecesine izin verilmemesini ve bayıru- larına rağmen resmen cevap vermemelerini knadı.

## Milli Aydın Bankasını AP'liler le geçirdi

AYDIN (ÖZEL)  
MILLİ Aydın Bankasını yapan son seçimde AP'liler le geçirdi. Bir süreden beri sürüncemede olan kongre 16 Mayıs'ta AP'li ve CHP'li- lerin anlaşması sonucu yapıldı.

Kongreyi seçime tek liste halinde katılan AP'liler kazandı.

CHP'li ortakların katılmadığı Kongre Divanının Başkanlığı Tanış Hukuk Müşaviri İhsan Koloğlu yaptı. Sakin bir hava içinde geçen seçimler sonucu Yönetim Kurulu şu kişilerden oluştu: Nihat Çelebioğlu, Nabi Sabuncu, Emin Tufhan, Erkan Alparçın, Hüseyin Özkan, Rasim Torunlu ve Hasan Necati Erdem.

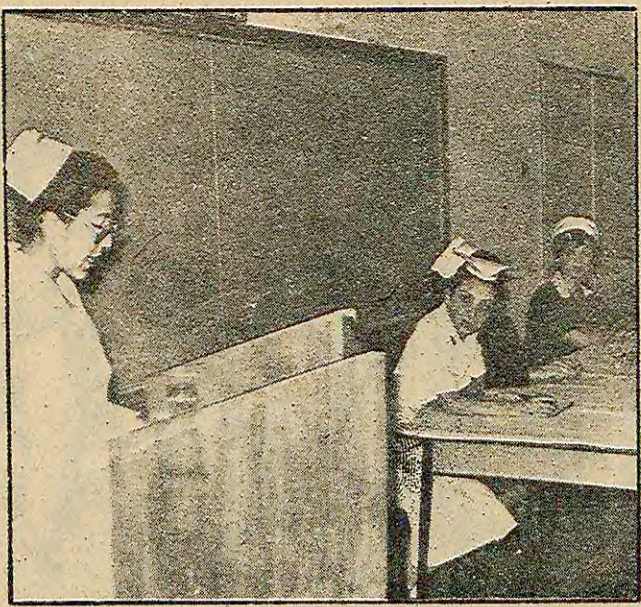


Karabedirler köylüleri 2 bin 500'ü aşkın vişne fidanı diktiler. (Fotoğraf: Mahmut PAK)

## "Tütün para etmiyor" diyen Karabedirler köylüleri, vişne dikimine yöneldi

ÜTÜNCÜLÜKLE uğraşan Karabedirler köylüleri son zamanlar ve devaliasyonlardan sonra tütünlerine maliyetin altında ücret ödenmesi karşısında vişne dikimine yöneldiler.

Altı yıldır tütünçü olan Karabedirler köylüleri vişne meyvesinin her zaman alıcı bulunduğunu belirterek, "Hiç olmazsa tütüne göre kazınlamayacağı" dediler.



Cerrahpaşa Ebe ve Hemşirelik Okulundaki panelde bir hemşire konuşurken.

## Bazı hastane ve okullarda Hemşirelik Haftası kutlama toplantılarına izin verilmedi

İSTANBUL (ÖZEL)  
HEMŞİRELİK Haftası 12-19 Mayıs tarihleri arasında kutlanırken, bazı hastane ve okullarda hemşire ve öğrencilerin haftayı kutlama toplantılarına izin verilmedi.

İstanbul Üniversitesi Çapa Tıp Fakültesi hemşirelerinin 15 Mayıs günü Hemşirelik Haftası dolayısıyla düzenledikleri toplantıya izin verilmezken, aynı şekilde Fakülteye bağlı Sağlık Lisesi öğrencilerinin düzenlemek istedikleri toplantı da engellendi.

Cerrahpaşa Ebe ve Hemşirelik Okulunda ise Cerrahpaşa Tıp Fakültesi hemşireleri tarafından bir panel düzenlendi. Panelde çeşitli okullardan ve hastanelerden 200'ün üzerinde öğrenci, öğretmen ve hemşire katıldı. Panelde insan ilişkileri hasta hemşire ilişkileri, hasta-aile ilişkileri konuları üzerinde tartışıldı.

## Muammer Aksoy, avukatsız alınan sorgu ifadelerinin geçersiz sayılmasını istedi

ANKARA (ÖZEL)  
TÜRK Hukuk Kurumu Başkanı ve CHP İstanbul Milletvekili Prof. Müammer Aksoy, insan haklarını ilan eden ilk belgelerle birlikte işkencilerin kesinlikle yasaklandığını belirterek, uygulanan bunları istediğini ve işkencilerin günden güne artarak devam ettiğini söyledi.

Aksoy işkenceye karşı alınabilecek önlemleri şöyle sıraladı: "Hızırık suçlarının müdafileri için gizliliğine son verilmesi, özellikle siyasal suçlarda, daha hızlı aşamasından başlayarak müdafinin sağın yanında yer alabilmesi ve huzur- lık ortamının bizzat cumhuriyet savcılarında yapılması, gözetli süresi içinde sanığa avukatıyla görüşme hakkının tanınması."

## Kayseri'yi...

(Baştarafı 3. sayfada)  
Silah seslerini duyanlar vurulurama Kulkuloğlu olduğunu anlamışlardı. Eviden sigara almak için dışarı çıkmış ve yüz metre ilerde kurşun yağmuruna tutulmuştu.

Daha sabah erken saatlerinde sokaklarda kalabalıklar birikmeye başladı. Göz yaşlarını tutamıyordu Kaysiriler. Son görevlerini yapıyorlardı Kulkuloğlu'na karşı.

"Faşist Vali İstifa", "Mustafalar Ölmez", "Şik sık bu sloganlar atılıyor. ÜYD'nin önünden geçen daha da gürültüye soganlar. Damsadı ÜYD'lerden biri, 'Ben öldürdüm' diye bağıyordu. Bir diğeri de 'Ölür, ölür bal gibi ölür' diyordu.

Bu sözleri binanın önünde bekleyen güvenlik kuvvetleri de işitiyordu.

Arkasından korteje taşlar atılmaya, el kol hareketleri yapılmaya başlandı. Yapılan kortej- dekileri öfkelenmişti. Üzerlerine yürümek istedikler. Ama göğüslerine namulların dayandığını hissettiler.

Törende her kesimden insanlar vardı. Yaşlı, ihtiyar, genci. Çok sayıda da parlamenter katılmıştı. Türkiye İşçi Köylü Partisi Başkanlık Kurulu Üyesi Hasan Yalçın da törene katılanlar arasındaydı.

İki gün sonra törene katılan öğrencilerin okuldan uzaklaştırıldıklarını öğrendik. MİSK'in urkoları, mitingine katılanlar hakkında ise hiç bir işlem yapılmıyordu. Tam tersine katılmayanlar hakkında disiplin kuru- lu araştırma yapıyordu. Bu Kayseri'deki resmi kuruluşların normal işlemlerinden biriydi.

Ama sorumsuzluklar fazla devam edemez. Bir gün onlar da hesap verecekler. Tanıklar değil, onlar korkacak.

BİTTİ

KAYIP - Nüfus cüzdanını kaybettim. Hükümsüzdür.

Sinan KOÇ

ADRES DEĞİŞİKLİĞİ

Gazetemizin Adana Bürosunun adresi değişmiştir. Yeni adresimiz şöyledir: Kızılay Cad. 104. Sok. No: 23 Kat: 4

Aydınlık

## Ecevit...

(Baştarafı 1. sayfada)

belirterek, mahkemelerin gecikmeden karar vermesini istedi. Ecevit şöyle dedi: "Cumhuriyet Başsavcılığının önünde Milli-yetçi Hareket Partisi hakkında değişik sıkıyönetim mahkemele- rinden gelmiş suç duyuruları vardır. Bir sivasal partiden değil, Türk adaletinin gelen, Sıkıyö- netim Mahkemelerinden gelen suç duyuruları... Simdi bu suç duyurularıyla ilgili olarak Türk adaletinden gereken işlemi yapma- sını bekleyeceğiz. Zamanın artık çok hızlı işlediğini halkımızı boğan ölüm çemberinin gitgide daraldığını gözünde tutarak, Türk adaletinin, görevini gecik- meksizin yerine getireceğine gü- veniyoruz."

Ecevit konuşmasında, devlet dairelerine doldurulan MHP'li- ler konusuna da değinerek, Baş- bakan Süleyman Demirel ve AP yönetiminin "Anayasal rejimi si- lah zoruyla işleme duruma ge- tirmek ve çokermek isteyele- ren bir kesimle uzun yıllardır açtıkları işbirliği yaptığını" söy- ledi. Ecevit, Demirel'in kendi iktidarı döneminde silahı zorla- rın yetiştirildiği kamplara göz yumduğunu ve simdi de kamu yönetimini o zorbalara teslim et- tiğini belirtti.

CHP Genel Başkan ayrıca Al- paslan Türkiye'nin konuşulma- rından ve MHP'nin var oluşları- nın yayınlarından örnekler verdi.

Ecevit bu arada Anayasa de- ğişikliği önerileri konusunda da "Anayasa değişikliği için vakit kurlularak bir siyasal garanti ö- neği verilmektedir" dedi. Ecevit, Demirel'in "Anayasamın özünü içine sindiremediği, Anayasa- nın getirdiği özgürlükleri aşırı bulduğunu ve lüks saydığını" söy- ledi.

Ecevit kuvvetler ayırdığı ilke- sinin ortadan kaldırılarak bütün güç ve yetkilerin siyasal iktidar elinde toplanmasını istendiğini belirterek, bu yönde bir kamu- yu oluşturmaya çalışıldığını dik- kat çekti.

Bu arada, Kayseri'de miting sabahı komandoların bazı semt- lere terör estirmeye çalış- tıkları görüldü. Bazı belediye otobüslerine açılan ateş sırasında üç yurttaş yaralandı. Miting alan- ında da birkaç ateş edildi, ancak başka bir olay olmadan güvenlik kuvvetleri duruma ha- kim oldu.

## Komandolar Bulancak'ta bir genci kaçırıp işkence ettiler

BULANCAK (ÖZEL)  
BULANCAK Küçüközü Köyünün Camiyası Mahallesi'nde oturan Mustafa Pekdemir, Kayseri Ma- hallesine giderken, yolda bir maskeli 4 kişi tarafından kaçırıldı. 3-4 saat hırtil tutulan Mustafa Pekdemir'e çeşitli işkenceler yapıldı. Daha sonra ise serbest bırakılarak "Bizi söy- lersen seni öldürürüz" diye tehdit edildi.

Savcılığa dilekçe vererek, sal- dırganların yakalanmasını iste- yenen Mustafa Pekdemir, "Beni kaçırılan birini maskeli oldu- ğu için tanıyamadım, diğerleri Camiyası Mahallesi'nden Ömer Kayseri, Hasan Aydemir, Ali Aydemir' adlı komandolar" dedi. Daha önce de Mustafa Pekdemir'in ağabeyi öğretmen Aziz Pekdemir tehdit edilmişti. Aynı gün Kayseri Mahallesiyle Camiyası Mahallesi'nin arasında yeşil hat geçen komandolar, Camiyası Mahallesi'nde oturan herkesi, Kayseri Mahallesi'nden geçerken döviz tehdit ettiler. Kaçırılma olayını knayan TTKP Bulancak İlçe Örgütü, bir açıklama yaparak "MHP'li koman- dolar, şehir merkezinde yap- mada oldukları köylerde yapmaya çalışmaktadırlar" dedi.

## Silifke'de komandolar esrar çekip halka saldırıyor

SILIFKE (ÖZEL)  
SILIFKE'nin en işlek cad- desinde bulunan buhanan Plakçı Ulvi'de esrar içen a- komandoların halka saldırılarına bildiriliyor.

Esrar için komandoların çevre esnafı da rahatsız etti- klerini açıklayan bir genç, "7 Mayıs Çarşamba günü Faik adlı MHP'li bir militan plakçı dükkanı ö- nünde kendini bilmez bir şekil- de bağırarak, esnafın da tepkisini toplamıştı" dedi.

## Beş devrimci sorgusuz sualsiz gözaltına alındı

İSTANBUL (ÖZEL)  
CUMARTESİ gecesi Cihan- gir'de 5 devrimci gencin kaldıkları eve baskın düzenleyen sivil polisler, gençleri gözaltına aldılar. Kapıyı kırarak eve giren polisler ayrıca evde bulunan bütün kitapları da götürdüler.

Bir ihbar olduğuna öne sür- len sivil polislerin gözaltına aldığı Emre Şenoğlu, Sami Şeno- ğlu, Ali Ayveri, Vahap ve evde misafir olarak bulunan bir gen- cin nereye götürüldükleri bilin- miyor.

Konu ile ilgili olarak bir a- çıkılma yapan Türkiye İşçi Köylü Partisi Bektaş İlçesi, poli- sin kapı kırarak baskın düzen- lemesini knadı ve 5 gencin der- hal serbest bırakılmasını istedi.

## Iran...

(Baştarafı 3. sayfada)

Bu arada önceki gece Tahran Radyosunun "teslim ol" çağrı- sına, Kürt Radyosu, "Tüm Kürt- ler birleşmeli ve silahlanmalı" çağrısına cevap verdi. Kürt Ra- dyosu şöyle devam etti: "Biz hak- kımızı almaya kadar çarpışma- ları devam edeceğiz. Her Kürt, peşmerge olmalı ve silahını alıp cepheye gelmeli."

Hükümet kuvvetleriyle Kürt- peşmergelerin arasındaki ateş- kes yarın akşam tamamlanıyor. He- nüüz bir anlaşma da sağlanmadı- ğı için, Kotor bölgesinde büyük çarşımlar beklenebilir.

Bu arada İmam Homeyni de, İran ordusunun Devlet Başkanı Beni Sadr'ı desteklemesini istedi. Böylece iki taraf arasındaki ger- gincik iyice arttı.

TÜRKİYE'NİN ÖNLEMLERİ  
Bölgedeki bu gerin durum karşısında, sınırlarımızda askeri önlemler alındı. Türkiye askeri birlikleri, sınır boyunca zincir- leme mevzilenerek yığınak yap- tı.

Özalp Kaymakamı Kadri Ö- ner'de, saldırılardan kaçan Kürt- lerin iltica isteklerini, ilke olarak kabul etmeyeceklerini söyledi. Ayrıca, Özalp bölgesinde yeni radar istasyonları ve hava üssü kurma çalışmaları başladı.

## AET'nin tutumu

(NAPOLI/TAHRAN AJANSLAR)

AET Dışişleri Bakanları İtal- ya'nın Napoli kentinde toplana- rak, İran'a uygulanacak yaptırımları görüştüler.

Görüşmelerde, İran'a, Ameri- ka diplomatlarının rehlin alındığı 4 Kasım 1979 tarihinden bu yana imzalanmış anlaşmalar ü- zerine yaptırım uygulanması be- nimsendi. Ancak, bu tarihten sonra Avrupa ile İran ar- sında çok az sayıda anlaşma imzalandı.

Öte yandan Fransa, İngiltere ve Federal Almanya Dışişleri Ba- kanları Viyana'da, ABD Dışişleri Bakanı Edmund Muskie'ye, İran'a ABD'nin istediği biçimde yaptırım uygulamayacaklarını bildirmişlerdi. ABD, Batılılar, kendisi gibi, tam yaptırım uygu- lanmasını istiyordu.

YENİ UÇAK PİSTLERİ

Tahran'da yayınlanan "İnki- labi İslami" gazetesi, ABD'nin İran'ın çeşitli yerlerinde uçak pistleri hazırladığını ve bunların son günlerde ortaya çıkarıldı- ğını yazdı. İran silahlı kuvvet- lerinden kaynaklanan haberde, bu pistlerin, ABD'nin giriştiği başarısız operasyondan önce hazırlandığı kaydedildi.

ANKARA (ÖZEL)

İçişler Bakanlığı'nda yapılan toplantıda, MHP yanlısı bazı idareciler MTA işçilerine baskı yapıyor.

ANKARA (ÖZEL)

İçişler Bakanlığı'nda yapılan toplantıda, MHP yanlısı bazı idareciler MTA işçilerine baskı yapıyor.

ANKARA (ÖZEL)

İçişler Bakanlığı'nda yapılan toplantıda, MHP yanlısı bazı idareciler MTA işçilerine baskı yapıyor.

ANKARA (ÖZEL)

İçişler Bakanlığı'nda yapılan toplantıda, MHP yanlısı bazı idareciler MTA işçilerine baskı yapıyor.

ANKARA (ÖZEL)

İçişler Bakanlığı'nda yapılan toplantıda, MHP yanlısı bazı idareciler MTA işçilerine baskı yapıyor.

ANKARA (ÖZEL)

İçişler Bakanlığı'nda yapılan toplantıda, MHP yanlısı bazı idareciler MTA işçilerine baskı yapıyor.

ANKARA (ÖZEL)

İçişler Bakanlığı'nda yapılan toplantıda, MHP yanlısı bazı idareciler MTA işçilerine baskı yapıyor.

ANKARA (ÖZEL)

İçişler Bakanlığı'nda yapılan toplantıda, MHP yanlısı bazı idareciler MTA işçilerine baskı yapıyor.

ANKARA (ÖZEL)

İçişler Bakanlığı'nda yapılan toplantıda, MHP yanlısı bazı idareciler MTA işçilerine baskı yapıyor.

ANKARA (ÖZEL)

İçişler Bakanlığı'nda yapılan toplantıda, MHP yanlısı bazı idareciler MTA işçilerine baskı yapıyor.

## Partizanlık... Partizanlık....

(Baştarafı 1. sayfada)

## Sosyal Sigortalar Hastanesinde

Dr. Erdal Atabek (İstanbul Hastanesinde Mütahassıs)  
Dr. Mücahit Atmanoğlu (İstanbul Hastanesinde Baştabip)  
Dr. Nuhoğlu (Paşabahçe Hastanesinde Baştabip)  
Selma Yücel (Heybeliada Sanatoryumunda Hemşire)  
Ahmet Yücel (Heybeliada Sanatoryumunda İdare Memuru)  
Rezan Bilgin (Heybeliada Memur)

## Sağlık Bakanlığının atadığı eczacılar

Bakırköy Hükümet Tabipliği emrindeki 12 adet eczacı listesi.  
AP teşkilatımıza bağlı eczacılar:

- 1) Latife Pınar.
- 2) Serpil Günel.
- 3) Gönülün Küçükşakarya.
- 4) Pekrik Katperoğlu.
- 5) Berrin Türkmen.

Aşırı militanlar:

- 1) Edibe Tülümen. Akıl Hastanesi kadrolu.
- 2) Faruk Gergel. Taksim Hastanesi kadrolu.
- 3) Münvever Güler. Akıl Hastanesi kadrolu.
- 4) Sema Elibal.
- 5) Nurhayat Erçikan.
- 6) Hasan Karaoğlu.
- 7) Mihriban Erciyas

## SSK hastane ve dispensarilerde komünizm ve işçi kıyımı propagandası yapanların listesi

1) SSK Paşabahçe Hastanesi:  
a) İdare Müdürü: Faik TEZCAN

- 2) SSK Kadıköy Dispanseri:  
A) Başhekim: Nevzat KAZANCI  
B) Başhemşire: Nebahat KARABAYOĞLU  
3) SSK Göztepe Hastanesi:  
A) Başhekim Muavini: Kemal MUTUŞ  
B) Personel Şefi: Sevinç GÖKER  
C) İdare Müdürü: Faruk DEMİREL  
D) Doktor: Atilla ONGAN (Ortopedi Mths)  
E) Doktor: A. Münir YUKSELMİŞ  
F) Doktor: Sezai SALTOĞLU (Doğum Mths)  
G) Doktor:  
H) Doktor:  
İ) Personel memur: Halil ŞFENOL.

İşçilerden:

- a) Mahmut TİPKİ
- b) Remzi GÖKÇE
- 4) SSK Erenköy Sanatoryumu:  
Başhemşire: Nevin ŞENSİVAS  
A) İdare Müdürü: Nihat YILMAZ  
5) SSK Süreyyapaşa Hastanesi:  
A) Başhekim Muavini: Semih BATTALGAZİ  
B) " " " " : Yaşar YILMAZKAYA  
C) Personel: Mahmut YILDIRIM (Eski kadrosuna dönecek)  
Değirse İstanbul haricine nakil.  
6) SSK İstanbul Hastanesi:  
A) Başhekim: Mücahit AKMANOĞLU  
B) İdare Müdürü Muavini: Necat ER  
7) SSK İstinye Dispanseri:  
A) İdare Müdürü: Uğur KÖKER  
SSK Okmeydanı Hastanesi:  
A) Başhekim: Seyfi PENCAP  
B) Personel Şefi: Sıtkı ERGENÇ

## Bazı raporlar

Ali Şevket Büskey: CHP'li olup militan durumda. Hanım Beşiktaş Kadim Kolları İlçe İdare Kurulunda vazifeli. Dr. Ali Şevket Büskey, Ziraat tekniğini Salih Çavuşoğlu ve Kaymakam beraber sebebe halinde çalışıyorlar.

Bakırköy Hükümet Tabibi Dr. yerine vekaleten Dr. Mehmet K. Kocan getirilmesi.

Sağlık Müdürü muavinlerinin şu anda hepsi, CHP'li olup, mutedil olmayan şahıslar. Bunların alınması.

Merkezde Eczacı Ayhan Tütel, Müdür Muavini olabilir. Halit Narin beyce İstanbul Gençlik Teşkilatı Başkanı Dr. Mehmet Kağan için tavassut edilmiş. Bu iştek Tuncer Arabul tarafından iptali isteniyor.

Tomris Seçmen: Solcu kadın memur. Muhtar Erol beyi tesiri altına almış. Nasip Özcan, yine bu Tomris Seçmen (solcu militan kadın memur) tesiri altına girmiş.

Sağlık Müdürlüğünün üniversite ile temassını sağlanmasi.

Üniversiteye akademik kariyer için mezun olmuş veya olacak arkadaşlara imkan tanıması için bu hususta çalışılması.

SAGLIK BAKANLIĞI

Zeytinburnu İlçesi: Hükümet Doktoru Abdullah Geggel almak, yerine ilçenin gördüğü alınarak birinin tayini.

AP İstanbul İlçe İdare Kurulu üyesi Tuncer Arabul, Abdullah Geç- gel hakkında "Marksist" demektedir.

## Görevinden alınacak sağlık personeli

Eyüp İlçesi: 1) Dr. Tevfik Sayda - Eyüp Hükümet Tabibi.  
2) Coşkun Soyğul: Kemerburgaz - Sağlık Memuru.  
3) Mustafa Taşkanlı: Eyüp Hükümet Veterineri.  
Şişli SSK Hastanesi Başta - Ferruh Ergene yerinde kalması.

## Soruşturulması v naklarında bilgi edinilmesi istenen doktorlar

SSK Genel Müdürü: Hikmet Erinc,  
SSK Genel Müdür Muavini: Nuri Erman  
" " " " : Halil Hacırahimoğlu (AP)  
" " " " : Celil Şahlan.

İstanbul Samatya Hastanesi: Dr. Mücahit Akmanoğlu (solcu) ya- zıldı.

Okmeydanı: Süleyman (CHP, çok militan) yazıldı.

Göztepe: Dr. Ali Hacıpaşaoğlu (AP)

Göztepe: Dr. Kemal Murtaş (solcu) yazıldı.

Nişantaşı: Hüseyin Kurtoğlu

Şişli: Ferruh Ergene

Bakırköy: Naci Buğukoğlu

SSK İhtiyarlık Bölge Müdürü: Muhittin (solcu, gazinocu)

Süreyyapaşa: Başhekim Prof. Dr. Orhan Öger.

Süreyyapaşa: Dr. Sabih Battalgazi (solcu)

Süreyyapaşa: Dr. Yaşar Yalçınkaya (solcu)

Süreyyapaşa: Dr. Necmettin Veliöğlu (solcu)

Süreyyapaşa: Dr. Bahattin





**SİBEL ERKAN OLAYINDA MAHİR ÇAYAN VE HÜSEYİN CEVAHİR'İN KONUŞMA BANTLARI**

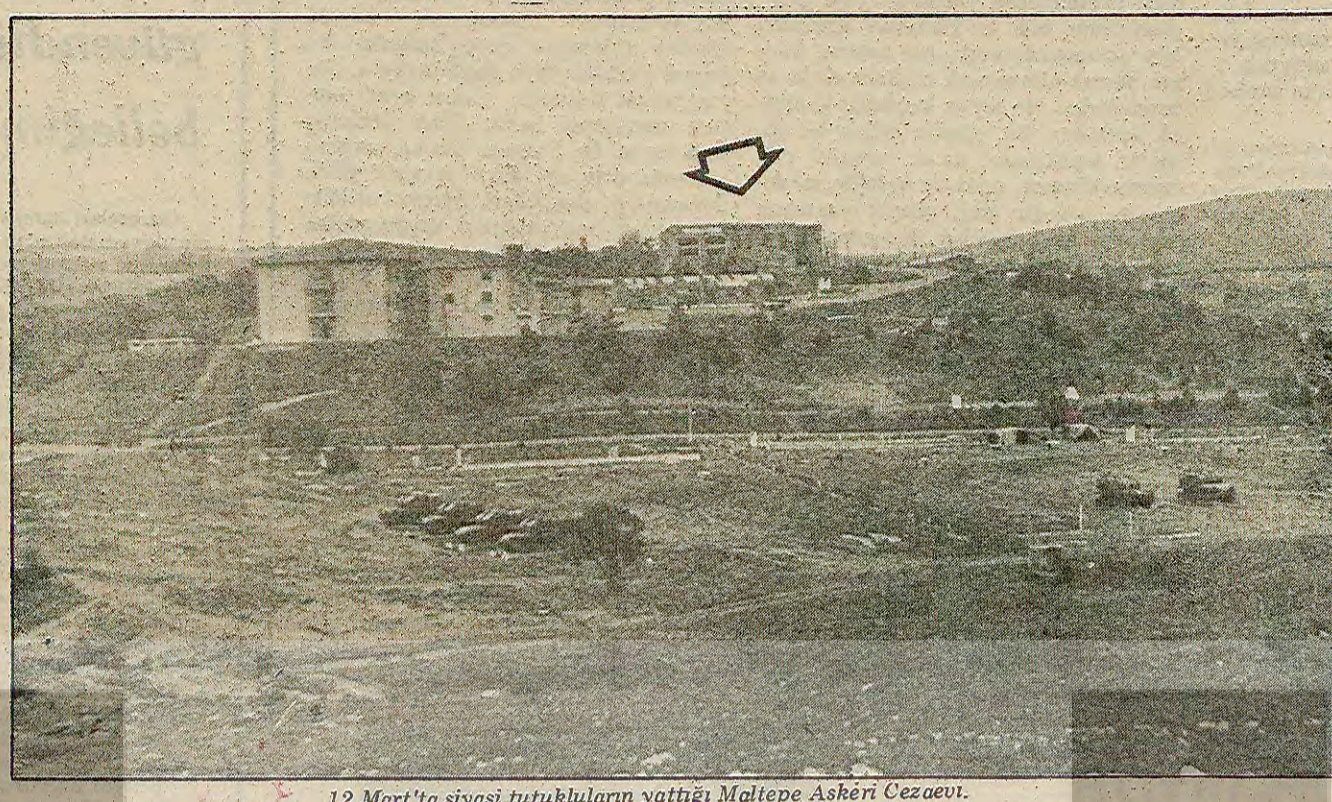
## MAHİR: «Herhangi bir kurşun birimizi öldürürse, kızı vurup evi yakacağız. Kendimizi de öldüreceğiz»

Cevahir - Binbaşı - Buyurun  
Cevahir - Biz elimizdekilere iyi muamele ederiz ancak kurşuna dizecek habereceğiz.  
Binbaşı - Onu yapmayacağına inanıyorum sana çok defalar hitap ettim.  
Cevahir - Biz elimizdekilere iyi muamele ederiz her zaman, şimdiye kadar ki hareketlerimiz bunu göstermiştir zaten.  
Binbaşı - Ondan eminiz.  
Mahir - Binbaşı A. bey.  
Binbaşı - Onu ispat edeceksiniz zaten sizlerle konuştuğum müddetce bunu bana gösterdiniz.  
Mahir - Binbaşı A. bey.  
Binbaşı - Efendim.  
Mahir - Ne oldu sizinle bir anlaşmamız vardı bozuldumu mu anlaşma?  
Binbaşı - O anlaşma, sayın Genelkurmay Başkanımız güneye gitmişler, bulamamışlar, bu akşama dönmekmiş galiba ondan sonra cevap verecek.  
"EVİ YAKARIZ"  
Mahir - Bakın şimdi, ben sizin yaptıklarınızı sıralayayım.  
Binbaşı - Sırala  
Mahir - Dinleyin lütfen, bütün askerler mevzi aldılar.  
Binbaşı - Ne aldılar?  
Mahir - Mevzilerden her taraftaki.  
Binbaşı - Anlamadım?  
Mahir - Saldırmaya hazır bekliyoruz.  
Binbaşı - Hayır asla.  
Mahir - Şunu unutmayın uzaktan atılacak bir kurşun birimizi vurursa mutlaka ve mutlaka öldürülecektir kız.  
Binbaşı - Öyle bir niyetimiz yok daha evvel söylemiştim.  
Mahir - Biz bugün şuna kadar son derece iyi muamele ettik. Hüseyin Cevahir arkadaşımızın söylediği gibi biz yani yanımızda olan insanlara karşı iyi muamele ederiz, ama biz verdiğimiz sözde yerine getiririz, kararlı olduğumuzu da her zaman gösteririz. Biz tükürdüğümüzü yalamayız, şunu unutmayın şey ettikten sonra da vurduktan sonra da evi yakacağız aklınızda olsun.  
Binbaşı - Anlamadım?  
Mahir - Eğer sizden bir saldırmayla, herhangi bir kurşun veyahut herhangi bir çıkartma geldiği karşısında kız vuracağız, zaten göz altında tutuluyor devamlı, ondan sonra da evi yakıp kendimizi vuracağız, aklınızda olsun.  
Binbaşı - Onu yapmayacağımızdan eminiz.  
Cevahir - Yapacağımızdan emin olun Binbaşı A. bey.  
Mahir - Neyse yaptığımız zaman görüşürüz.  
Binbaşı - Kızımızı sizden istiyoruz kızımızı, o yavruyu.  
Mahir - Anlaşmanın şartlarına uymazsanız göremezsiniz. Bekleriz Genelkurmay Başkanı güneyde ise gelir seye ortaya, Ankara'ya gelir o zamana kadar bekleriz ama sizin beklemeye sabrınız yoksa o başka.  
Binbaşı - Bizim de sabrımız var biz de Türk'üz. Türkler her zaman sabretmesini bilmiş onun için muvaffak olmuş bu zamana kadar yer yüzünde kalmış.  
Mahir - Bütün ordu çevirmiş ama etrafımız bu kuzun yaşayıp yaşamaması tamamen sizin elinizdedir. Biz değil onu öldürecek sizlersiniz. Siz şartlarını yerine getirmeseydiniz onu öldürürcektir Türkiye hükümetidir. Başka bir şey değildir.  
Binbaşı - O sizin kendi kuruntunuz.  
Mahir - Ve iste onun propagandası böyle yapılıyor.  
Binbaşı - Peki nedir şimdi bu kadar sizi üzen yahutta sizi bugüne sevkeden ve ondan sonra da suçlu imiş gibi dışarıya çıkarmayıyorsunuz?  
Mahir - Bütün suçumuz Türkiye halkını sevmek ve bu uğurda mücadele etmektir.  
Binbaşı - Türkiye halkını seven... Bu yaptığınız nedir? Türkiye halkı... "TAYLAN ÖZGÜR'DE MASUMDU"  
Cevahir - Binbaşı A. bey.  
Binbaşı - Efendim?  
Cevahir - Duyuyor musunuz?  
Binbaşı - Duyuyorum tabii  
Mahir - Biz şartlarımızı söyledik ve bekliyoruz.  
Binbaşı - ...  
Mahir - Vurulanların hepsi de Türk'dür. Masumdur hepsi de, Taylan Özgür de masumdur. Nail Karacam' da masumdur. Bugün üç kişi daha öldürüldü, daha çok bilindik.  
Binbaşı - Peki bunların hiç bir suçunu yokmu, niçin kaçtılar, niçin teslim olmadılar, adalete.  
Mahir - Hangi adalete?  
Binbaşı - Siz de niçin yapmıyorsunuz bu işi?  
Mahir - Hangi adalete?  
Binbaşı - Size hiç bir hususta...  
Mahir - Türkiye'de adalete yoktur.  
Cevahir - Binbaşı A. bey.  
Binbaşı - Buyurun dinliyoruz.  
Mahir - Sizin elinize geçen esirlere ne muamele yaptığınızı biliyoruz. Ayaklarının jiletile kesip tuzda dolandırıldığını biliyoruz. Yan yana bağladığınız en içgüç işkenceler yaptığınızı en hunharca arkadaşlarımızı eziyet ettiğinizi biliyoruz mu? Siyasal Bilgiler Fakültesinde kızlara cop soktuğunuz da biliyoruz, güvenlik kuvvetlerinin bütün bunları unutmamak için her zaman milletin gözünü aldatmadık ve mert olan, dürüst olarak hareket neyse

DEVAM EDECEK

# KURULUŞUNDAN DAĞILIŞINA KADAR TÜM OLAYLARLA THKP-C

«Kenan Koç bana hitaben 'parayı nereye götürdün, kime verdin?' diye sordu. Ben hayretimi belirtince, Mahir Çayan'ın bu hususu itiraf ettiğini söyledi... Beni Mahir Çayan'ın yanına götürdüler. Kenan Koç Mahir Çayan'a 'Paraları T. Tad'a verdiğini söyle' dedi. Mahir'in yüzü bembeyazdı. Yataktaydı. Müsbet cevap verdi.»



12 Mart'ta siyasi tutukluların yattığı Maltepe Askeri Cezaevi.

BÜTÜN YÖNLERİYLE  
**12 MART**  
YAŞAYANLAR 3. BÖLÜM  
ANLATIYOR 17

# Hücrede Çayan'ın morali iyice bozulmuştu

**Tutuklanma sırasında Necmi Demir, İrfan Uçar, Jülide Zaim ve Kadriye Deniz Özen'in üzerinde belirgin işkence izleri vardı. Bir kısmı kısıcık yolu henüz yürüyemediğinden duruşma hücrede yapıldı**

**M**ALTEPE'de yaralı olarak ele geçirilen Çayan elleri kelepçeli olarak Haydarpaşa Numune Hastanesine götürüldü. Ameliyata alındı. Karnı ameliyattan sonra cilt altındaki kurşun çıkarıldı. Doktor Çayan'ın durumunun ciddi olduğunu söylüyordu.  
Aynı gün askeri savcılar ifade almak için hastaneye geldiler. Ancak başhekim ve dahiliye uzmanı "tbbi yönden kısıcıklı" olacağını belirterek sorgulamaya izin vermediler.  
Çayan iki gün sonra Haydarpaşa Askeri Hastanesine nakledildi. Burada çok sıkı gözetim altında 50 gün kaldı. Bu süre içinde iki kez ifadesi alındı.

## 1. Şube hücreleri

**C**AYAN dışında yakalanan THKP-C'li lerin hemen hepsi 1. Şube işkencelelerinden geçtiler. 2-3 hafta Sansaryan Han'ın en üst katındaki hücrelerde kaldıktan sonra Ulaş Barakası, Kamil Dede, Rüçhan Manas, İlayk Demir, Ziya Yılmaz, Necati Sağır, Necmi Demir, Kadriye Deniz Özen, Ömer Güven, Ömer Erim Süerkan ve Jülide Zaim, Harbiye hücrelerine götürüldüler.  
Bu hücreler 1. Şubenin sabahlara kadar işkence sesi dinlenen pislik içindeki hücreleri ile karşılaştırıldığında çok farklıydı. Burada temiz bir yatak ve arasıra açılan kapılardan şaşırtıcı şekilde mutlak sessizlik vardı. Beyaz yatakları, beyaz duvarları, kuvvetli bir ampulün gece gündüz aydınlattığı bu hücreler teccit hücreleriydi. Volta için iki adım yer, biri kapıda bir tepede, iki gözetleme deliği olan bu hücrelerin duvarında "kendini kendine bile konuşmak, şarkı söylemek, okumak, yazmak yasaktır, bu yasaklara uymayanlar için vur emri vardır" yazıyordu.

## Askerlerle dostluk

**A**MA bu teccit havası kısa sürede kırıldı. Nöbetçilerle konuşmak yasaktı ama nöbetçi askerler başçavuşu kollayarak yarattıkları her fırsatta hücredekilerle sohbet ediyorlardı. Sigara içmek yasak olduğu halde, hücredekilere sigara veriyorlar onlarla tartışıyorlardı. "Amacınız ne, bu işleri neden yapıyorsunuz, arkadaşlarınız bir kız çocuğunuz neden rehlin aldılar?" En çok sorulan sorular bunlardı. Hücrelerdeki THKP-C'li ler onlara "Halkı bilinçlendirmek için özenle savaş yaptıklarını" anlatmaya çalışıyorlardı, ama pek başarılı olamıyorlardı. Burada kaldıkları 18 gün boyunca moralinin bozulmasında askerlerin yakın ilgisinin büyük rolü oldu.

## Hücrede duruşma

**S**ÜRENİN sonuna doğru Harbiye'ye gelen 3 No.lu Sıkıyönetim Mahkemesi onları tutukladı. Duruşmaya giderken uzun süredir ilk kez açık havaya (Bu şekilde kendilerini temizliyorlar) Bütün mazlun milletler zalimleri kahr ve perişan edecekler, feda olsun arkadaşlar, ya ölüm ya galibiyet. (Bu şekilde konuşmalar devam ediyor ve orada şarkı söylüyorlar.)



Kamil Dede'nin yakalandığı zaman gazetelerden biri olayı böyle vermişti.

## Çayan'ın hücrelerinden KÂMİL DEDE KADIKÖY'DE YAKALANDI

ARANANLARDAN ODTÜ ÖĞRENCİSİ FARUK ATAY DA SURIYE SINIRINDA BİR KÖYÜN BAĞEVİNDE ELE GEÇTİ

**18** gün işkence izleri hâlâ geçmemiş olan 4 kişi dışındakiler Maltepe Askeri Tutanaklarına nakledildi. 4 kişi ise Haydarpaşa Askeri Hastanesine götürüldü. Mahir Çayan'ın aynı hastanede, ama farklı yerlerde kalıyorlardı. Asabiye mütehassısı dışında tüm hastane personeli onlara da Çayan'a da çok iyi davrandı. 20 gün sonra bu 4 kişi de Maltepe Cezaevine nakledildi.  
Maltepe Cezaevi asker tutuklular için yapılmış, korumasız bir yerdi. 15-16 Haziran'dan sonraki Sıkıyönetimde, cezaevine bazı ekler yapılmıştı. '71 Sıkıyönetiminde ise bahçe yeni bir duvarla çevrildi. Yine de tam bir cezaevi havası yoktu. Daha çok "askeri disiplinine" benzeyordu.

## Koşuşurlar durumu

**C**EZAEVİNİN alt katında bir koğuş, üst katında da üçü üç beş koğuş vardı. Alt koğuşta nuruluc propagandasından tutuklananlar, bazı Mafya şefleri, İrfan Solmaz, Harun Karadeniz ve bir kısım sol siyasi tutuklular vardı. Ulaş Barakası ve Necmi Demir buraya kondular. Yukarıdaki üçü üç koğuşta oluşan büyük koğuştaki Dev-Genç üyesi olduğu için tutuklanırlar. THKO'lular, Ereğli'den Sina Çıldır ve bir grup işçi (Ayşe fırını davası) ve diğer bazı tutuklular vardı. Kamil Dede, Ömer Güven ve arkadaşları buraya kondular. Öteki iki koğuştan da avlusu ortaktı. Bunlardan birinde İzzet'in "İşçi-Köylü Birliği" davasından tutuklu bir grup işçi ile Ömer Ayna vardı. Ziya Yılmaz buraya kondular. Ötekinde ise Sabahattin Eyüboğlu, Vedat Günöylü, Çetin Altan, İlhan Selçuk, Çetin Özek, Şiar Yalçın, Sadi Alkılıç, Erdal Boratav gibi aydınlar ile Sarp Kuray ve arkadaşları kalıyorlardı. Necati Sağır da buraya kondular. Kadınlar için önce burada küçük bir oda vardı, kalabalıklaşınca yukarıda bir barakaya götürdüler.

## İlk dönemler cezaevi

**O** dönem cezaevinde henüz teslimiyet rüzgarı esmiyordu. Tutukluların moralini genellikle yükseltti. Cezaevinde pek baskı da yoktu. Görüşme herkes gelebiliyor, hastalara gerekli özen gösteriliyor, tutukluların hiç birine kötü davranılmıyordu. Bunda henüz 12 Mart rejiminin yeni olmasının rolü vardı.

## Askeri Cezaevine gönderilme

Cezaevine teslimiyet rüzgarı esmiyordu ama ağırbaşlılık da yoktu. Bir iki koğuş dışında gayri ciddi bir hava hakimdi. Kurulan bir kaç komisyon İktel davranmıyor, çevrimci değerler alay konusu yapıyordu. Devrimci disiplin ve araştırma, inceleme diye bir şey yoktu. Yine de teslimiyet rüzgarının estiği sonrakı yılların Selimiyet tecrübesiyle karşılaştırıldığında 1971 yılının Maltepe tecrübesi devrimci iyimserliğinin ağır bastığı olumlu bir tecrübedi.

## Mahir Selimiyeye getiriliyor

**Y**ARASI biraz iyileşince, Mahir Çayan hastaneden alındı ve Selimiyeye taşınanlar arasında duruşma salonlarının bulunduğu bloğun birinci katındaki bir hücreye kondu. Tuvaletin yanındaki bu hücre genişçe ama pis kokulu ve havasız bir yerdi. THKP-C'yle ilgili olarak tutuklanırların hiç biri aileleri ile görüşürülüyordu, ama Çayan uzun süre avukatlarıyla da görüşürülmedi. Bileklerinden demire vuruldu. Askeri savcılar ve onu ordu içindeki ilişkileri konusunda sıkıştıran MİT'çiler dışında kimse ile konuşma imkanı yoktu. Sağlığı ve morali bozdu.

## Mahir'in ifadesi

**S**ONUNDA askeri savcılara 30 sayfalık bir ifade verdi. THKP-C'nin askeri kesimini gizlemeyi başarmış, ama bunun dışında örgüt hakkında önemli bilgiler vermişti. Maltepe'dekilerin Çayan'ın

nasıl ve nerede olduğundan hiç haberi yoktu. Onun Selimiyeye de olduğunu Çayan ve Cevahir'i Bingöl Erdumlu'nun Maltepe'deki evine götürdükten sonra Selimiyeye götürüldüğünde anladılar. Mahkemeye verdiği ve kendisine yapılan polis baskılarına açıklayan dilekçesinde T. Tad bu karşılaşmayı şöyle anlatıyor:  
"Askeri cezaevine gönderildikten sonra Selimiyeye çağırıldı. Askeri Savcı Naci Gürün yanında Emniyet Müdürü Muavini Kenan Koç da vardı. Kenan Koç bana hitaben 'parayı nereye götürdün, kime verdin?' diye sordu. Ben hayretimi belirtince Mahir Çayan'ın bu hususu itiraf ettiğini söyledim. Önüme bir ifade verdim... Kenan Koç beni günlerce ve gecelerce uyumsuz bırakabileceklerini, dayak atabileceklerini söyledi... Beni Mahir Çayan'ın yanına götürdüler. Kenan Koç Mahir Çayan'a 'Paraları T. Tad'a verdiğini söyle' dedi. Mahir'in yüzü bembeyazdı. Yataktaydı. Müsbet cevap verdi. Ben Mahir'e hayretimi beyan edince gözlerini kapadı. Beni dışarı çıkardılar."  
Söz konusu olan Çayan ve Cevahir'in Maltepe'de Bingöl Erdumlu'nun evindeyken Ankara'ya gönderdikten 150 bin lirayı Çayan ifadesinde bunun gibi başkalarını sorumluluk almış sokan birçok şey söylemişti.

## Çayanla görüşme çabaları

**I**DDIANAME ve ardından Çayan'ın ifadesi ellerine geçtikten sonra Maltepe Cezaevindekiler Çayan'la görüşmenin bir yolunu aramaya başladılar. Bazı ifadelerini değiştirmesi gerekiyordu. Dosyayı incelemek için Selimiyeye götürülmelerini talep ettiler. Talepleri kabul edilince Necmi Demir ve üç arkadaş Selimiyeye giderek, dosya incelenirken Çayan'ın da yanlarına çağırıldılar. Çayan'ın morali bozduktu. Tedirgin ve telaşlıydı. Bazı sempatanlar aleyhine verdiği ifadeleri değiştirmesi konusunda uyarıları dinlemiyor, neden çok şey söylediğini açıklamaya çalışıyor ve Ulaş Barakası'na suçlu oluyor. Arkadaşları ona moral vermeye çalışarak üzüntü içinde yanından ayrıldılar. Hücresinde günün 24 saati yalnız olan Çayan, sonunda nöbetçi askerlerin biryle ilişkisi kurdu. Malatyalı bu askerle her fırsatta sohbet ediyorlardı. Asker mert ve dürüst bir insana benzeyordu. Ama Çayan ihtiyatı zaten elden bırakmıyordu. Fazla düşünmeden bu askerle amcasına mektup gönderdi. Ama o günden sonra asker ortadan kayboldu. Askeri savcılar mektupları ele geçirmişlerdi. Onu amcası konusunda sıkıştırdılar. Çayan öteki nöbetçilerden mektup götüren askere ne olduğunu öğrenmeye çalıştı. Nöbetçiler, Faik Türün'ün bu askeri kendi eli ile kurşuna dizdiği söylentisini ona ilettiler. Çayan iyice panikledi. Öldürüleceği korkusu içine girmişti.

## Yarın: işkenceyi meşru gören 12 Mart mahkemeleri

Televizyonda bugün		19.50	UYKUDAN ÖNCE
8.55	MAKLEN TAYIN	20.00	HABERLER
12.30	MÜZİK	20.55	TARİHTE BU DEFA
13.00	BAYRAM SINEMASI	21.10	BAYRAM SINEMASI
13.30	SİRK	22.40	SPOR
15.00	ÖZEL KUŞAK TAYINI	23.30	HABERLER
18.45	HABERLER		
18.50	GÜLE OYNAYA		
19.15	ÖNCE SAĞLIK		